

Nr 5.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar rörande egentliga statsutgifter för budgetåret 1954/55 under femte huvudtiteln, avseende anslagen inom socialdepartementets verksamhetsområde, jämte i ämnet väckta motioner m. m.

(3:e avd.)

Socialdepartementet.

1:o) **Socialdepartementet: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts i propositionen nr 1 under femte huvudtiteln framlagda förslag (punkt 1, s. 1 och 2 av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden för den 4 januari 1954), vilket innebär en anslagshöjning med 5 000 kronor med hänsyn till automatiska löneökningar, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för socialdepartementet, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1954/55:

Avlöningsstat.

1. Avlöning till departementschefen	31 500
2. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	317 500
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal	147 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	218 000
	<hr/>
	Summa kronor 714 000;

b) till *Socialdepartementet: Avlöningar* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 714 000 kronor.

2:o) **Socialdepartementet: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 2, s. 2), vilket innebär en ökad medelsanvisning till bränsle och lyse samt till publikationstryck med tillhoppa 4 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Socialdepartementet: Omkostnader* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 65 000 kronor.

Socialstyrelsen med dithörande verksamhet samt arbetsdomstolen.

3:o) **Socialstyrelsen: Avlöningar till personal för verksamheten i allmänhet.** Kungl. Maj:t har (punkt 3, s. 3—9) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för socialstyrelsen, som föranledes av vad departementschefen förordat, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för socialstyrelsen, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1954/55, dels ock till Socialstyrelsen: Avlöningar till personal för verksamheten i allmänhet för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 2 634 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 2 460 000 kronor.

Socialstyrelsens ånyo framförda förslag att förlikningsmannarexpeditionen skall ombildas till en byrå kan departementschefen fortfarande inte biträda.

Omläggningen av nuvarande levnadskostnadsindex till konsumentprisindex i anslutning till ett av 1952 års indexkommitté framlagt förslag förutsätter en förstärkning av socialstyrelsens statistiska byrå. Denna bör i enlighet med indexkommitténs och styrelsens förslag tillföras en befattning som förste aktuarie i Ce 27, en amanuens tjänst och 3 biträdesbefattningar i reglerad befordringsgång.

Den av socialstyrelsen föreslagna utvidgningen av styrelsens lönestatistik för anställda inom handeln samt för åkeriarbetare och oljedistributionsarbetare betraktas som angelägen ur arbetsmarknadssynpunkt. Medel beräknas därför för ytterligare två kontorsbiträden å utredningsbyrån.

Av cheferna för finans- och inrikesdepartementen framlägges i olika sammanhang förslag om intensifiering av nykterhetsvården. En förstärkning av socialstyrelsens nykterhetsvårdsbyrå anses med anledning härav påkallad. Byråns personal föreslås ökad med en förste byråsekreterare i Ce 27, två amanuenser, ett kanslibitråde i Ce 11 samt ett biträde i reglerad befordringsgång.

Till ordinariättning föreslås en befattning som byråinspektör i Ce 25 samt 7 kontorsbiträdesbefattningar i Ce 8.

Av de å övergångsstat uppförda befattningarna kan numera en befattning som förste aktuarie i Ca 27 och en befattning som registrator och kassör i Ca 18 utgå ur personalförteckningen.

Fr. o. m. budgetåret 1951/52 har inom skolbyrån funnits en tjänst i Cg 29. Tjänsten erfordras även under nästa budgetår.

Vid bifall till departementschefens förslag ökas medelsbehovet med

129 000 kronor. Löneklassuppflyttningar m. m. föranleder en höjning med 40 398 kronor. Sedan chefen, tillika läkaren, vid Lövsta skolhem och yrkesskola avlidit, har en läkare utanför ungdomsvårdsskolorna förordnats att fullgöra den tidigare av förstnämnde läkare i tjänsten utförda uppgiften att vara rådgivare åt socialstyrelsens skolbyrå. I avbidan på att tjänsten som chef, tillika läkare, vid Lövstaskolan kan återbesättas torde anordningen med en arvodesanställd rådgivare åt skolbyrån få bestå. På grund härav bör ett belopp av 5 000 kronor inräknas under nu ifrågavarande anslag.

I detta sammanhang har utskottet till behandling förehaft följande motioner, nämligen

dels en inom andra kammaren av herr *Königson* väckt motion (II: 391), i vilken hemställes, att riksdagen måtte besluta, att förlikningsmannasexpeditionen från den 1 juli 1954 ombildas till en byrå inom socialstyrelsen,

dels ock två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Englund m. fl.* (I: 142) och den andra inom andra kammaren av herr *Engkvist m. fl.* (II: 265), i vilka motioner hemställes, att riksdagen ville besluta, att inom socialstyrelsens nykterhetsvårdsbyrå måtte, på sätt i motionerna angivits, inrättas tvenne avdelningar, en avseende sluten och en öppen nykterhetsvård, vardera under ledning av en byrådirektör i 31 lönegraden.

Beträffande motiveringen för nämnda yrkanden hänvisas till motionerna II: 391 och I: 142.

Utskottet. Beträffande yrkandet i motionen II: 391 att socialstyrelsens förlikningsmannasexpedition skall ombildas till en byrå får utskottet erinra, att chefen för expeditionen fr. o. m. den 1 juli 1952 uppflyttats från 29 till 31 lönegraden. Under hänvisning härtill är utskottet icke berett att mot departementschefens avstyrkande biträda motionens förslag.

I anledning av den intensifiering av nykterhetsvården, varom vissa förslag redan framlagts och ytterligare kommer att föreläggas innevarande riksdag, föreslås i propositionen en förstärkning av nykterhetsvårdsbyrån med en förste byråsekreterare i Ce 27, två amanuenser, ett kanslibitråde i Ce 11 och ett biträde i reglerad befordringsgång. I motionerna I: 142 och II: 265, som i denna del överensstämmer med socialstyrelsens eget förslag, hemställes att byrån organiseras på två avdelningar, en för sluten och en för öppen vård, vardera under ledning av en byrådirektör.

Utskottet har inhämtat, att de lagförslag, som väntas rörande alkoholistvården, avses skola träda i kraft först fr. o. m. oktober 1955. Emellertid torde det vara angeläget att socialstyrelsen liksom de lokala nykterhetsvårdsorganen redan dessförinnan är rustade att möta de beräknade ökade ar-

betsuppgifterna. Ehuru skäl torde kunna anföras för en sådan organisation av nykterhetsvårdsbyrån, som motionärerna åsyftat, kan utskottet dock icke i nuvarande läge, då närmare erfarenheter saknas, tillstyrka flera eller högre tjänster än propositionen upptar.

Vad departementschefen i övrigt föreslagit har icke givit utskottet anledning till erinran.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna II: 391 samt I: 142 och II: 265

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för socialstyrelsen, som föranledes av vad departementschefen i statsrådsprotokollet över socialärenden för den 4 januari 1954 förordat;

b) godkänna följande avlöningsstat för socialstyrelsen, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1954/55:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	817 300
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	23 100
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ...	886 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	907 600
	Summa kronor 2 634 000 ;

c) till *Socialstyrelsen: Avlöningar till personal för verksamheten i allmänhet* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 2 634 000 kronor.

4:o) **Socialstyrelsen: Avlöningar till viss personal för större statistiska specialundersökningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 4, s. 9—11), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet, att riksdagen må till *Socialstyrelsen: Avlöningar till viss personal för större statistiska specialundersökningar* för budgetåret 1954/55 anvisa ett reservationsanslag av 50 000 kronor.

5:o) **Socialstyrelsen: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 5, s. 11—13), vilket innebär en anslagsminskning med 10 500 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Socialstyrelsen: Omkostnader* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 472 500 kronor.

6:o) **Socialstyrelsen: Ersättning till statistiska centralbyråns utredningsinstitut.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 6, s. 13 och 14), vilket

innebär en ökad medelsanvisning med 29 000 kronor i anledning av att socialstyrelsens insamling av prisuppgifter i stället skall utföras av centralbyråns utredningsinstitut, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Socialstyrelsen: Ersättning till statistiska centralbyråns utredningsinstitut* för budgetåret 1954/55 anvisa ett anslag av 91 000 kronor.

7:o) **Statens socialvårdskonsulenter: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 7, s. 14), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens socialvårdskonsulenter: Avlöningar* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 294 000 kronor.

8:o) **Statens socialvårdskonsulenter: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 8, s. 14 och 15), vilket innebär en ökad medelsanvisning med 4 500 kronor till reseersättningar, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens socialvårdskonsulenter: Omkostnader* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 104 800 kronor.

9:o) **Arbetsdomstolen: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 9, s. 15), vilket med inräknande av viss höjning av årsarvodet till domstolens vice ordförande förutsätter oförändrat anslagsbelopp, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Arbetsdomstolen: Avlöningar* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 149 000 kronor.

10:o) **Arbetsdomstolen: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 10, s. 15 och 16), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Arbetsdomstolen: Omkostnader* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 12 000 kronor.

11:o) **Förlikningsmän för medling i arbetstvister m. m.: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 11, s. 16), som innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Förlikningsmän för medling i arbetstvister m. m.: Avlöningar* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 175 000 kronor.

12:o) **Förlikningsmän för medling i arbetstvister m. m.: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 12, s. 17), vilket innebär oförändrat anslagsbelopp, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Förlikningsmän för medling i arbets-
tvister m. m.*: *Omkostnader* för budgetåret 1954/55 anvisa ett
förslagsanslag av 35 000 kronor.

13:o) **Bidrag till avlönande av hemvårdarinnor.** Kungl. Maj:t har
(punkt 15, s. 18—33) föreslagit riksdagen att dels godkänna av departe-
mentschefen förordade riktlinjer beträffande den sociala hemhjälp, dels
ock till Bidrag till avlönande av hemvårdarinnor för budgetåret 1954/55 an-
visa ett förslagsanslag av 3 300 000 kronor.

Anslaget har för innevarande budgetår anvisats med 3 160 000 kronor.

Sedan år 1944 lämnas statsbidrag till den huvudsakligen av kommu-
nerna bedrivna sociala hemhjälpverksamheten, vilken erhållit en bety-
dande omfattning. Förslag som syftar till ytterligare utbyggnad av sam-
hällets insatser på detta område har lagts fram i olika sammanhang. Frå-
gan har senast behandlats av bostadskollektiva kommittén inom ramen för
dess uppdrag att utreda spörsmålen rörande kollektiva anordningar i sam-
band med bostadsområden etc. Hemhjälpfrågan har fått ytterligare ökad
aktualitet i samband med att problemen rörande vården av det växande
antalet åldringar upptagits till behandling. Enligt sina direktiv har 1952
års åldringsvårdsutredning som huvuduppgift att pröva avvägningen mel-
lan olika vårdformer, varvid bl. a. framhållits betydelsen av att åldringarna
genom tillgång till hemhjälp beredes ökade möjligheter att bo kvar i sina
hem. Resultatet av åldringsvårdsutredningens arbete kan inte beräknas
föreligga inom den närmaste tiden. Det nu föreliggande betänkandet anser
departementschefen emellertid kunna upptagas till behandling utan att
nämnda utrednings resultat avvaktas.

Bostadskollektiva kommittén har till en början behandlat hembiträdes-
och hemassistentyrkena och därvid, frånsatt vissa allmänna rekom-
mendationer, endast lagt fram förslag om utvidgning av den av arbets-
marknadsstyrelsen bedrivna kursverksamheten för hemassistenter samt
om översyn av kursplanerna. Denna kursverksamhet finner departements-
chefen emellertid inte kunna ha nämnvärd betydelse för lösningen av de
föreliggande problemen. År 1951 anordnades en sådan kurs med 12 del-
tagare, år 1952 3 kurser med 44 deltagare och år 1953 3 kurser med 35
deltagare. Enligt departementschefens mening saknas tillräcklig anledning
att upprätthålla denna utbildningsform. Kurserna bör därför åtminstone
tills vidare upphöra.

Om kommitténs förslag beträffande den statsunderstödda sociala hem-
hjälp anför departementschefen följande.

Den statsunderstödda sociala hemhjälpen har tillkommit främst för att bereda hemhjälp åt familjer där sådan tillfälligt erfordras på grund av husmoderns bristande arbetsförmåga, behov av vila eller därmed jämförbara omständigheter. F. n. torde finnas ca 3 100 heltidsanställda hemvårdarinnor inom denna organisation jämte deltidsanställd arbetskraft i mindre omfattning. I viss utsträckning har denna personal tagits i anspråk även för hemhjälp åt åldringar och invalider. Vid sidan av den statsunderstödda verksamheten har i åtskilliga kommuner — i kommunens eller någon organisations regi — organiserats hemhjälp åt sistnämnda grupper med utnyttjande av deltidsanställd arbetskraft, som utbildats vid av arbetsmarknadsstyrelsen anordnade s. k. hemsamaritkurser eller som inte har någon annan utbildning än den vederbörande förvärvat i sitt eget hem eller som anställd i husligt arbete. Enligt uppgifter från socialstyrelsen hade hemhjälpsverksamhet utanför den statsunderstödda sociala hemhjälpen år 1952 organiserats i ca 300 kommuner och planerades i ytterligare ca 275 kommuner. Behovet av ökade möjligheter att bereda hemhjälp såväl åt barnfamiljer och andra vid husmoderns sjukdom eller därmed jämförbara omständigheter som — framför allt — åt åldringar och invalider kan inte ifrågasättas om man ser till landet som helhet. Bostadskollektiva kommittén har föreslagit, att detta behov skall tillgodoses genom utbyggnad av den statsunderstödda sociala hemhjälpen. Även åt åldringar och invalider skulle alltså hemhjälp lämnas inom ramen för denna organisation. För detta ändamål skulle organisationen förstärkas genom att deltidsanställd arbetskraft skulle anlitas i betydande utsträckning. Statsbidrag skulle utgå också till kostnaderna för den deltidsanställda personalen. Hela verksamheten skulle inordnas under hemhjälpsnämnden i vederbörande kommun.

Kommitténs förslag kan jag endast delvis biträda. Att bereda hjälp i hemmet vid husmoderns sjukdom eller vid andra likartade anledningar samt åt åldringar och invalider måste betraktas som en utpräglat kommunal angelägenhet. Alldeles särskilt gäller detta åldringarna, beträffande vilka kommunerna i viss utsträckning har att välja mellan vård i hemmet med möjlighet att erhålla hemhjälp eller vård å ålderdomshem. Såsom framgår av de nyss angivna siffrorna har man också i ett stort antal kommuner redan börjat eller planerar hemhjälpsverksamhet utanför den statsunderstödda verksamheten. Det anförda innebär å ena sidan att kommunerna bör lämnas stor frihet att organisera verksamheten efter eget val och å andra sidan att skälen för statsbidrag särskilt till denna verksamhet inte är starka. Statsbidraget till den sociala hemhjälpen har otvivelaktigt haft en viktig funktion när det gällt att stimulera till att sätta i gång sådan verksamhet. Statsbidraget är maximerat i förhållande till folkmängden på sådant sätt att endast ett fåtal kommuner numera har möjlighet att erhålla bidrag till ett större antal hemvårdarinnor än det nu befintliga. Med hänsyn till den kostnadsökning detta skulle medföra för staten och då verksamhetens värde numera är så erkänt att statsbidrag ej längre torde erfordras för att utbyggnaden skall fortsätta, kan tillräckliga skäl för att vidga ramen för statsbidraget utöver den nuvarande emellertid icke anses föreligga. Än mindre synes skäl föreligga för att införa statsbidrag till verksamhet i syfte att bereda hemhjälp åt åldringar m. fl. Det synes därför rimligt, att den statsunderstödda sociala hemhjälpen får bestå i stort sett i nuvarande former samt att den utbygg-

nad som nu erfordras framför allt med hänsyn till åldringsvårdens behov sker i huvudsak utanför den statsunderstödda verksamhetens ram. De kommuner som organiserat hemhjälp åt åldringar torde som regel ha förlagt denna verksamhet under annat organ än hemhjälpnämnden. Kommunerna bör i framtiden ha full frihet att ordna organisationen på samma sätt, men givetvis bör något hinder för att sammanföra hela verksamheten under hemhjälpnämnden — vilket synes kunna ha vissa praktiska fördelar — inte föreligga. Några statliga kompetensbestämmelser för den arbetskraft som anställs utanför den statsunderstödda verksamheten bör inte komma i fråga.

Frågan om hemhjälp åt åldringar anses alltså i detta sammanhang kunna lämnas åsido, bortsett från utbildningskraven. Departementschefen understryker dock angelägenheten av att kommunerna alltjämt ägnar hemhjälpfrågan för åldringarna intresse och att den med goda resultat inledda kommunala och enskilda verksamheten i detta hänseende fullföljes.

Såsom förut nämnts anordnar arbetsmarknadsstyrelsen kortare s. k. hemsamaritkurser med sikte bl. a. på utbildningen av åldringsvårdarinnor. Även där andra än vid dessa kurser utbildade personer anlitas för hemhjälp åt åldringar synes erfarenheterna vara goda. Behovet av särskilda kurser kan därför möjligen ifrågasättas. I avbidan på ytterligare erfarenhet rörande kommunernas intresse för kurserna anses de emellertid fortfarande böra bedrivas.

Bostadskollektiva kommittén har föreslagit en omformulering av kungörelsen om statsbidrag till social hemhjälpverksamhet i sådan riktning att hjälp kan lämnas åt åldringar och invalider inte blott vid tillfälliga behov utan även i form av reguljär korttidshjälp under längre tidsperioder. Ehuru behovet av hemhjälp i de av kommittén angivna fallen enligt departementschefens mening bör tillgodoses utanför den statsunderstödda hemhjälpsens ram finner han det uppenbart att även den statsunderstödda organisationen bör kunna utnyttjas för hjälp åt åldringar och invalider i den mån så är möjligt utan åsidosättande av denna organisations primära uppgifter. Han har därför intet att erinra mot en omformulering i anslutning till kommitténs förslag.

De krav på särskild utbildning för heltidsanställda hemvårdarinnor, som hittills gällt, torde i icke obetydlig utsträckning ha medverkat till den uppskattning hemvårdarinnorna nått. Vid remissbehandlingen har olika meningar rått i frågan huruvida för detta ändamål den centrala dispensprövningen bör bibehållas. Enligt departementschefens mening torde det beträffande flertalet kommuner inte innebära några risker för sänkt standard inom hemvårdarinnekåren om dispensprövningen överlåtes på de kommunala organen. Han anser det dock lämpligt att den centrala prövningen får bestå ännu någon tid.

Kommitténs förslag att tillsynsmyndigheten skall upptaga frågan om

kompletterande utbildning för vissa hemvårdarinnor i hemsjukvård och barnavård vill departementschefen inte motsätta sig. I första hand anses emellertid böra övervägas huruvida inte utbildningen i dessa ämnen kan ökas vid de av socialstyrelsen anordnade prov- och kompletteringskurserna utan att den sammanlagda kurstiden därför behöver utsträckas.

Med nuvarande brist på huslig arbetskraft förutsättes den sociala hemhjälpens kunna tillgodose kvalificerade hjälpbehov oberoende av den hjälpsökandes inkomst. Härvid anses det rimligt att de som så kan får betala en ersättning som överensstämmer med eller nära ansluter sig till lönerna i öppna marknaden. Avgörandet i fråga om taxorna för ersättning föreslås emellertid liksom hittills tillkomma kommunerna och landstingens hemhjälpstyrelser.

Såsom förut nämnts kan departementschefen inte tillstyrka någon utvidgning av statsbidraget till den sociala hemhjälpens. Frågan om en eventuell ändring av bidragsreglerna inom den nuvarande kostnadsramen bör inte upptas till behandling i avbidan på slutligt ställningstagande till de av allmänna statsbidragsutredningen aktualiserade spörsmålen rörande de statliga driftbidragen till kommunerna.

Beträffande förmedlingen av social hemhjälp innebar 1951 års riksdagsbeslut i frågan att förmedlingen i princip betraktas som en kommunal angelägenhet, men att denna uppgift kan skötas av arbetsförmedlingen i den mån särskilda kostnader ej föranledes härav. Uppgiften ombesörjes fortfarande av arbetsförmedlingen på ett stort antal orter. Med hänsyn till de konsekvenser detta skulle kunna medföra i fråga om arbetsförmedlingens personalbehov kan departementschefen inte tillstyrka någon ändring av de 1951 uppdragna riktlinjerna.

Den centrala tillsynen å den statsbidragsunderstödda verksamheten förutsättes fortfarande ligga kvar hos socialstyrelsen. De av departementschefen i det föregående förordade förslagen innebär, att en växande del av kommunernas verksamhet på ifrågakvarande område inte kommer att vara underställd nämnda tillsyn. Det anses emellertid angeläget att socialstyrelsen ägnar all möjlig uppmärksamhet även åt den icke statsunderstödda delen av verksamheten och söker stå kommunerna till tjänst med upplysningar och råd.

Vad härefter angår anslagsfrågan skall för nästa budgetår beräknas medel för statsbidrag avseende verksamheten under år 1954. En höjning av anslaget anses motiverad. Den föreslås dock böra begränsas till 140 000 kronor i anledning varav anslaget uppföres med 3 300 000 kronor.

Utskottet. Bostadskollektiva kommittén har ägnat huvuddelen av sitt i propositionen redovisade betänkande åt den sociala hemhjälpens. Beträffande denna innebär kommitténs förslag i huvudsak att den statsunderstödda organisationen på området skall utbyggas för att tillgodose beho-

vet av ökade möjligheter att bereda hjälp i hemmet vid husmoderns sjukdom eller vid andra jämförbara omständigheter. Inom ramen för denna organisation skall enligt förslaget hemhjälp även lämnas åt åldringar och invalider, främst genom att deltidsanställd arbetskraft skall anlitas i betydande utsträckning. Departementschefen å sin sida anser — under hänvisning bl. a. till kostnadsökningen för staten och till att nämnda uppgifter måste betraktas som en utpräglad kommunal angelägenhet — att den statsunderstödda sociala hemhjälpen bör bestå i stort sett i nuvarande former samt att den utbyggnad som erfordras framför allt med hänsyn till åldringsvårdens behov bör ske huvudsakligen utanför den statsunderstödda verksamheten.

Utskottet finner i likhet med departementschefen tillräckliga skäl icke föreligga att nu vidga ramen för statsbidraget till den sociala hemhjälpen. Innan denna fråga slutgiltigt löses synes bl. a. resultatet av åldringsvårdsutredningens arbete böra avvaktas. Som departementschefen förordat bör även frågan om ändrade statsbidragsregler på förevarande område uppskjutas och prövas i anslutning till ställningstagandet till de förslag, som allmänna statsbidragsutredningen aktualiserat beträffande de statliga driftbidragen till kommunerna.

Vad departementschefen i övrigt föreslagit rörande den sociala hemhjälpverksamheten har icke givit utskottet anledning till särskilt uttalande.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet,
att riksdagen må

a) godkänna av departementschefen i statsrådsprotokollet över socialärenden för den 4 januari 1954 förordade riktlinjer beträffande den sociala hemhjälpen;

b) till *Bidrag till avlönande av hemvårdarinnor* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 3 300 000 kronor.

14:o) **Prov- och kompletteringskurser för hemvårdarinnor.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 16, s. 34), vilket i avbidan på ytterligare erfarenhet rörande elevtillströmningen och kostnaderna upptar oförändrat anslagsbelopp, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Prov- och kompletteringskurser för hemvårdarinnor* för budgetåret 1954/55 anvisa ett reservationsanslag av 260 000 kronor.

15:o) **Fattigvård i allmänhet.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 17, s. 34 och 35), vilket innebär en anslagsminskning med 200 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Fattigvård i allmänhet* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 4 400 000 kronor.

16:o) **Barnavård i allmänhet.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 18, s. 35 och 36), vilket upptar oförändrat anslagsbelopp, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Barnavård i allmänhet* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 350 000 kronor.

17:o) **Fattigvård och barnavård för lappar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 19, s. 36), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Fattigvård och barnavård för lappar* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 150 000 kronor.

18:o) **Bidrag till anordnande samt om- och tillbyggnad av ålderdomshem.** Kungl. Maj:t har (punkt 20, s. 36 och 37) föreslagit riksdagen, att till Bidrag till anordnande samt om- och tillbyggnad av ålderdomshem för budgetåret 1954/55 anvisa ett reservationsanslag av 12 000 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med samma belopp.

Enligt socialstyrelsens beräkningar uppskattas det samlade behovet av statsbidrag för tiden t. o. m. 1954/55 till 43 300 000 kronor. Innevarande budgetårs anslag beräknas räcka för byggnader som färdigställda t. o. m. år 1951 samt till några av de byggnader som färdigställda år 1952. Departementschefen föreslår, att anslaget för nästa budgetår anvisas med oförändrat belopp, varigenom i stort sett statsbidragen för de ålderdomshem som färdigställda under år 1952 och första hälften av år 1953 beräknas kunna utbetalas. Detta innebär att eftersläpningen i fråga om utbetalningarna minskar något.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer,

att riksdagen må till *Bidrag till anordnande samt om- och tillbyggnad av ålderdomshem* för budgetåret 1954/55 anvisa ett reservationsanslag av 12 000 000 kronor.

19:o) **Bidrag till utbildning av föreståndare vid ålderdomshem.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 21, s. 37—39), vilket innebär ett ökat bidrag med 2 000 kronor till Svenska socialvårdsförbundets kostnader för utbildningen, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till utbildning av föreståndare vid ålderdomshem* för budgetåret 1954/55 anvisa ett anslag av 42 000 kronor.

20:o) **Bidrag till driftkostnaderna vid arbetshem.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 22, s. 39 och 40), vilket innebär oförändrat anslagsbelopp, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till driftkostnaderna vid arbetshem* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 50 000 kronor.

21:o) **Allmänna barnbidrag.** Kungl. Maj:t har (punkt 23, s. 40—42) föreslagit riksdagen att till Allmänna barnbidrag för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 527 000 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 518 000 000 kronor.

Enligt departementschefen har anslaget för de senaste budgetåren blivit upptaget med alltför låga belopp på grund av att födelsetalet blivit högre och dödligheten mindre än man tidigare haft anledning antaga. Till grund för beräkningen av medelsbehovet för nästa budgetår har lagts de senast tillgängliga siffrorna i angivna hänseenden.

I propositionen nr 29, vilken hänvisats till lagutskott, har departementschefen förordat viss ändring i lagen om allmänna barnbidrag med avseende å rätt till barnbidrag för nomadskolbarn under tid, då barnet är inackorderat vid nomadskola. De allmänna barnbidragen, vilka för ifrågasvarande nomadskolbarn nu som regel innehålles för tre kvartal under året, föreslås sålunda utgå under hela året, vilket medför en årlig merkostnad av omkring 83 500 kronor. Denna kostnadsökning anses ej behöva föranleda någon uppräknig av det föreslagna anslagsbeloppet.

Utskottet, som erinrar att riksdagen numera med bifall till andra lagutskottets hemställan i dess utlåtande nr 1 godkänt ifrågasvarande ändring i lagen om allmänna barnbidrag, tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså,

att riksdagen må till *Allmänna barnbidrag* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 527 000 000 kronor.

22:o) **Ersättning till postverket för utbetalning av allmänna barnbidrag.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 24, s. 42), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ersättning till postverket för utbetalning av allmänna barnbidrag* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 2 000 000 kronor.

23:o) **Ersättning till barnavårdsnämnderna för bidragsförskott.** Kungl. Maj:t har (punkt 25, s. 42 och 43) föreslagit riksdagen att till Ersättning till barnavårdsnämnderna för bidragsförskott för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 4 600 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat upptaget med 4 000 000 kronor.

Maximibeloppet för bidragsförskott, som tidigare var 250 kronor för år, höjdes fr. o. m. den 1 juli 1952 till 324 kronor och fr. o. m. den 1 juli 1953 till 600 kronor för år. Bidrag till kommuns kostnader för bidragsförskott under visst budgetår skall sökas hos länsstyrelsen före utgången av påföljande budgetår. 1952 års höjning av maximibeloppet till 324 kronor beräknas medföra ökad anslagsbelastning under budgetåret 1954/55 medan den senast beslutade höjningen inte kommer att påverka statsutgifterna för nämnda budgetår. Med hänsyn härtill anses det försvarligt att begränsa anslagshöjningen till 600 000 kronor.

I den förut nämnda till lagutskott hänvisade propositionen nr 29 har departementschefen i analogi med vad han föreslagit i fråga om de allmänna barnbidragen förordat motsvarande ändring beträffande bidragsförskott för nomadskolbarn. Denna åtgärd beräknas icke medföra någon kostnadsökning av beskaffenhet att påverka anslaget.

Utskottet, som erinrar att riksdagen numera med bifall till andra lagutskottets hemställan i dess utlåtande nr 1 godkänt ifrågavarande ändring i bidragsförskottslagen, tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså,

att riksdagen må till *Ersättning till barnavårdsnämnderna för bidragsförskott* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 4 600 000 kronor.

24:o) **Bidrag till barnavårdsnämnderna för vissa kostnader enligt barnavårdslagen m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 26, s. 43 och 44), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till barnavårdsnämnderna för vissa kostnader enligt barnavårdslagen m. m.* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 140 000 kronor.

25:o) **Bidrag till uppförande eller inrättande av barnhem.** Kungl. Maj:t har (punkt 27, s. 44 och 45) föreslagit riksdagen att dels medgiva, att statsbidrag till uppförande eller inrättande av barnhem under budgetåret 1954/55 beviljas med högst 1 400 000 kronor, dels ock till Bidrag till uppförande eller inrättande av barnhem för budgetåret 1954/55 anvisa ett reservationsanslag av 1 800 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 2 600 000 kronor.

Ett av socialstyrelsen framlagt förslag om höjning av ifrågavarande statsbidrag avvisades i 1953 års statsverksproposition. Statsutskottet, vars utlåtande godkändes av riksdagen, anförde (utl. nr 5 s. 10), att utskottet ansåg starka skäl föreligga för en höjning av bidragsbeloppen men att

frågan härom borde sättas i sammanhang med allmänna statsbidragsutredningens pågående arbete beträffande de till kommunerna utgående anläggningsbidragen. Något förslag beträffande dessa bidrag har inte lagts fram av nämnda utredning. Enligt departementschefen föreligger därför ej anledning att nu uppta frågan om förbättring av bidragen.

Riksdagens bemyndigande begäres att under nästa budgetår bevilja statsbidrag med samma belopp som av riksdagen medgivits för innevarande budgetår eller 1 400 000 kronor. Medelsbehovet under nästa budgetår för utbetalning av statsbidrag kan inte f. n. beräknas med säkerhet. Anslaget anses emellertid kunna minskas till 1 800 000 kronor.

Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså,

att riksdagen må

a) medgiva, att statsbidrag till uppförande eller inrättande av barnhem under budgetåret 1954/55 beviljas med högst 1 400 000 kronor;

b) till *Bidrag till uppförande eller inrättande av barnhem* för budgetåret 1954/55 anvisa ett reservationsanslag av 1 800 000 kronor.

26:o) **Bidrag till driften av barnhem.** Kungl. Maj:t har (punkt 28, s. 45—47) föreslagit riksdagen att dels godkänna av departementschefen förordad ändring av villkoren för statsbidrag till driften av barnhem, dels ock till *Bidrag till driften av barnhem* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 2 400 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat upptaget med samma belopp.

Departementschefen erinrar att han av kostnadsskäl inte kunde tillstyrka ett i samband med medelsäskandena för innevarande budgetår framlagt förslag till höjning av statsbidraget till driften av barnhem. Statsutskottet anförde i sitt av riksdagen godkända utlåtande i denna fråga (utl. nr 5 s. 11), att utskottet förutsatte att Kungl. Maj:t snarast möjligt upptog frågan till omprövning. Förutsättningar för en sådan omprövning föreligger enligt departementschefens mening ännu inte.

Barnavårdskommittén har (skr. ^{29/11} 1952) avgivit förslag i vissa frågor, vilka icke reglerats i gällande lagstiftning om barnavårdsanstalter. Enligt kommitténs förslag skulle provisoriskt, i avvaktan på den revision av barnavårdslagen, varmed kommittén f. n. arbetar, införas bestämmelser i stadgan om barnavårdsanstalter angående förfarandet och kostnadsfördelningen, då i barnhem intaget barn eller moder blir i behov av sjukvård utom barnhemmet, angående anskaffande av utrustning såsom kläder, glasögon, hålfotsinlägg, skolmateriel m. m. ävensom angående tillhandahållande av tandvård samt särskild behandling av medicinsk eller pedagogisk art, m. m.

Kommittéförslaget har varit föremål för remissbehandling. I sjukvårdsfrågan föreligger bestämda meningsskiljaktigheter mellan landstingen och de landstingsfria städerna. Svenska landstingsförbundet är på väsentliga punkter icke berett att tillstyrka, att en författningsmässig detaljreglering redan nu företages. För egen del anser departementschefen, att frågan om en reglering av de problem, om vilka det här rör sig, bör prövas först i samband med behandlingen av det förslag till ny barnavårdslagstiftning, som kommittén kommer att avgiva.

En fråga rörande vårdavgifter och statsbidrag anses dock böra upptagas till behandling redan nu. Den 1 januari 1955 kommer lagen om allmän sjukförsäkring att träda i tillämpning. Därvid kommer de på barnhemmen intagna regelmässigt att omfattas av den i sjukförsäkringssystemet ingående sjukvårdsförsäkringen, innebärande bl. a. att vederbörande sjukkasse utger ersättning för sjukhusvård enligt i sjukförsäkringslagen angivna grunder. Med hänsyn till det förändrade läge, som sålunda inträtt i nyssnämnda hänseende, bör fr. o. m. den 1 januari 1955 barnhemmen icke få uttaga vårdavgift för tid, varunder ersättning för sjukhusvård utgår från allmän sjukkasse. Då plats ibland måste reserveras för att på sjukhus intaget barn skall kunna återvända till barnhemmet, synes däremot statsbidrag böra få utgå under tid då barnet är intaget på sjukhus, dock icke under längre sammanhängande tid än två veckor. Statsbidragskungörelsen bör ändras i enlighet härmed.

Utskottet, som ånyo vill understryka angelägenheten av att frågan om höjt statsbidrag till kostnaderna för driften av barnhemmen i en nära framtid blir föremål för omprövning, tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså,

att riksdagen må

a) godkänna av departementschefen i statsrådsprotokollet över socialärenden för den 4 januari 1954 förordad ändring av villkoren för statsbidrag till driften av barnhem;

b) till *Bidrag till driften av barnhem* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 2 400 000 kronor.

27:o) **Bidrag till utbildning av föreståndare vid barnhem.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 29, s. 47—49), vilket innebär en ökad medelsanvisning med 15 500 kronor i anledning av utbildningens successiva igångsättande, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till utbildning av föreståndare vid barnhem* för budgetåret 1954/55 anvisa ett anslag av 37 000 kronor.

28:o) **Bidrag till driften av anstalter för halvöppen barnavård.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 30, s. 49 och 50), vilket innebär en

anslagshöjning med 200 000 kronor i anledning av ökningen av antalet daghem, lekskolor och eftermiddagshem, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till driften av anstalter för halvöppen barnavård* för budgetåret 1954/55 anvisa ett reservationsanslag av 2 950 000 kronor.

29:o) **Bidrag till utbildning av personal inom den halvöppna barnavården m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 31, s. 50—52), vilket upptar oförändrat anslagsbelopp, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till utbildning av personal inom den halvöppna barnavården m. m.* för budgetåret 1954/55 anvisa ett reservationsanslag av 288 600 kronor.

30:o) **Ferieresor för barn.** Kungl. Maj:t har (punkt 32, s. 52 och 53) föreslagit riksdagen att till Ferieresor för barn för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 2 800 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 2 900 000 kronor.

Statskontoret har anfört, att anslaget bör kunna räknas ned med 200 000 kronor med hänsyn till belastningens storlek (utgift 1952/53 2 710 839) och då någon stegrad resefrekvens inte torde kunna påräknas.

Departementschefen anser försiktigheten bjuda, att minskningen begränsas till 100 000 kronor och att anslaget alltså uppföres med 2 800 000 kronor.

I två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av fröken *Andersson m. fl.* (I: 65) och den andra inom andra kammaren av fru *Boman m. fl.* (II: 93), hemställes, såvitt nu är i fråga, *dels* att riksdagen till ferieresor för barn för budgetåret 1954/55 måtte anvisa ett förslagsanslag av 2 300 000 kronor, *dels ock* att riksdagen måtte hos Kungl. Maj:t hemställa att Kungl. Maj:t måtte företaga en allmän översyn av bestämmelserna för erhållande av bidrag till fria resor för barn.

Beträffande den närmare motiveringen för motionärernas yrkande hänvisas till motionen II: 93.

Utskottet. Till stöd för sitt yrkande om en allmän översyn av ifrågavarande bestämmelser har motionärerna framhållit bl. a. att en alltför stor del av anslaget f. n. disponeras för vårdarresor, varför gruppresor för barnen bör ordnas i större utsträckning än hittills. Enligt vad utskottet har inhämtat uppmanar socialstyrelsen regelmässigt barnavårdsnämnderna att söka främja en sådan utveckling, där detta av praktiska skäl är möjligt. Vid sådant förhållande och under hänvisning till att bestämmelserna efter föregående utredningar ändrades vid både 1951 och 1952 års riksdag är utskottet icke berett tillstyrka motionärernas yrkande i denna del.

Utskottet har icke heller funnit skäl biträda motionärernas förslag om större anslagsminskning än departementschefen förorddat.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet,

a) att motionerna I: 65 och II: 93, i vad de avser bestämmelserna om bidrag till fria resor för barn, icke må föranleda någon riksdagens åtgärd;

b) att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I:65 och II: 93, i vad de berör förevarande anslag, till *Ferieresor för barn* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 2 800 000 kronor.

31:o) **Ferieresor för husmödrar.** Kungl. Maj:t har (punkt 33, s. 54) föreslagit riksdagen att till *Ferieresor för husmödrar* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 1 300 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med samma belopp. Departementschefen tillstyrker socialstyrelsens förslag om oförändrad medelsanvisning för nästa budgetår.

I detta sammanhang har utskottet till behandling jämväl förehaft de under nästföregående punkt nämnda motionerna I: 65 och II: 93, i vilka, såvitt nu är i fråga, yrkas att riksdagen måtte hos Kungl. Maj:t hemställa, att Kungl. Maj:t måtte företaga en allmän översyn av bestämmelserna för erhållande av bidrag till fria resor för husmödrar.

Beträffande de skäl, motionärerna anført till stöd för sitt yrkande, hänvisas till motionen II: 93.

Utskottet avstyrker av liknande skäl, som anförts under punkten 30, jämväl i förevarande del motionerna I: 65 och II: 93.

Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

a) att motionerna I: 65 och II: 93, i vad de avser bestämmelserna om bidrag till fria resor för husmödrar, icke må föranleda någon riksdagens åtgärd;

b) att riksdagen må till *Ferieresor för husmödrar* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 1 300 000 kronor.

32:o) **Bidrag till driften av semesterhem.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 34, s. 54 och 55), vilket upptar oförändrat anslagsbelopp, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till driften av semesterhem* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 580 000 kronor.

33:o) **Stipendier för underlättande av husmoderssemester.** Kungl. Maj:t har (punkt 35, s. 55 och 56) föreslagit riksdagen att till Stipendier för underlättande av husmoderssemester för budgetåret 1954/55 anvisa ett reservationsanslag av 1 000 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med samma belopp.

Detta anslag har fr. o. m. innevarande budgetår höjts i syfte att antalet stipendier skall kunna ökas. Socialstyrelsens förslag om höjning av stipendiebeloppen avvisades däremot. Departementschefen är inte heller nu beredd att tillstyrka en allmän höjning av stipendierna. Med anledning av vad socialstyrelsen anfört finner han det emellertid motiverat att något bättre möjlighet öppnas för hjälp åt husmödrar med småbarn. Han föreslår därför, att det normala maximibeloppet 50 kronor lämnas oförändrat men att stipendium då synnerliga skäl föreligger får utgå med högst 125 kronor i stället för nu gällande 100 kronor.

Socialstyrelsens förslag att anslaget anvisas med oförändrat belopp biträdes.

Utskottet, som icke har något att erinra mot att maximibeloppet för stipendium höjes i enlighet med vad departementschefen förordat, tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså,

att riksdagen må till *Stipendier för underlättande av husmoderssemester* för budgetåret 1954/55 anvisa ett reservationsanslag av 1 000 000 kronor.

34:o) **Bidrag till driften av barnkolonier m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 36, s. 56—58), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till driften av barnkolonier m. m.* för budgetåret 1954/55 anvisa ett reservationsanslag av 1 500 000 kronor.

35:o) **Statens skolor tillhörande barna- och ungdomsvården: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 37, s. 58—73) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för statens skolor tillhörande barna- och ungdomsvården, som föranledes av vad departementschefen förordat, dels godkänna avlöningsstat för statens skolor tillhörande barna- och ungdomsvården, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1954/55, dels ock till Statens skolor tillhörande barna- och ungdomsvården: Avlöningar för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 4 557 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 4 343 000 kronor.

Ungdomsvårdsskoleutredningen har nu slutredovisat sitt uppdrag. I främsta rummet går utredningens förslag i vad avser anstaltsorganisatio-

nen — såsom redan förutskickats i samband med vissa redan tidigare behandlade delförslag — ut på att eleverna skall uppdelas på mindre grupper än som hittills i allmänhet varit fallet samt att personalen skall förstärkas. Utredningen har därjämte behandlat vissa särskilda frågor, exempelvis elevkategoriernas differentiering på skilda skolor, yrkesutbildning, fritidsverksamhet, personalvård och personalutbildning, skolstyrelserna samt eftervårdsproblemen. En ingående undersökning av elevmaterialet bildar bakgrunden till utredningens förslag.

Med hänsyn till omfattningen av utredningens reformprogram har det syntts angeläget att remissbehandlingen icke forceras. Härtill kommer att förverkligandet av de av utredningen tidigare framlagda förslagen f. n. pågår och föranleder förslag till årets riksdag om ett ökat antal tjänster vid skolorna; dessa tjänster är f. ö. inräknade under den förstärkning som utredningen föreslagit för nästa budgetår. Enligt departementschefens mening bör en fortsatt reformering av skolorna ske successivt. Från dessa utgångspunkter har han funnit, att behandlingen av betänkandets huvuddel bör anstå till 1955 års riksdag, medan däremot den del av utredningsförslaget, som avser yrkesutbildningen vid pojkskolorna — vilket avsnitt varit föremål för särskild remissbehandling — redan nu bör upptagas till prövning. De åtgärder, som kommer i fråga, anses vara sådana att de kan genomföras utan att prövningen av betänkandets huvuddel avvaktas.

Undervisning i jordbruksskötsel förekommer vid samtliga åtta skolor, i trädgårdsskötsel vid sju, i metallarbete vid sex och i snickeri — företrädesvis möbeltillverkning — vid fem skolor. Skräddaryrket representeras vid två samt tapetseri, bilreparation och kockutbildning vid vardera en skola.

Utredningen anser, att utbildningen i största möjliga utsträckning bör anpassas efter de enskilda elevernas anlag och förutsättningar. Ungdomsvårdsskolornas resurser måste med hänsyn härtill lämna utrymme för både en gedigen yrkesutbildning och en enklare arbetsträning. Från dessa utgångspunkter har det syntts utredningen nödvändigt, att organisationen inom sig förfogar över ett större urval av yrkesgrenar än som f. n. är fallet. Utredningen har fördenskull föreslagit följande. Trädgårdsutbildningen vid Fagared skall nedläggas. Vid Forsane ändras möbelsnickeriet till inrednings- och byggnadssnickeri; utbildningen i tapetseri och sadelmakeri samt trädgårdsundervisningen nedlägges och i stället uppsättes verkstäder för reparation av jordbrukets och skogsbrukets maskiner samt för radioreparatörer—elektriker. Vid Sundbo nedlägges jordbruk och snickeri och i stället inrättas avdelningar för bilreparatörer och murare. Vid Lövsta och Långanäs, vilka mottager i psykiskt hänseende särskilt problematiska elever, uppföres terapiverkstäder.

Departementschefen delar utredningens uppfattning att förbättringar är påkallade i fråga om yrkesutbildningen. Framför allt anses elevernas påfallande intresse för tekniska yrken böra tillvaratagas i större utsträck-

ning än som f. n. är möjligt. I stället bör platsantalet inskränkas inom vissa utbildningsgrenar, vilka förefaller överrepresenterade i betraktande av vad som genom utredningen framkommit om elevernas genomsnittliga yrkesinriktning.

Utan ytterligare undersökningar — bl. a. av de ekonomiska förhållandena vid skolorbruken — är departementschefen icke beredd att taga ställning till frågan om inskränkning i jordbruksundervisningen. Vad beträffar trädgårdsskötseln är han av den uppfattningen, att undervisningen lämpligen bör kunna överföras till jordbruket och, i den utsträckning så kan ske, skötas av personal som avsetts för den senare yrkesgrenen. Indragning av trädgårdsmästartjänsterna i allmänhet vid yrkesskolorna anses dock icke böra ske ännu. Även trädgårdsmästarna är i regel indelade till viss tjänstgöring utöver själva undervisningen, och en indragning av ifrågavarande tjänster kan därför tänkas böra föranleda kompensation genom personalförstärkning på annat sätt. Såsom framgår av det följande förordas, att trädgårdsmästartjänsterna indrages endast vid två skolor, där antalet befattningshavare på grund av övriga dispositioner i förevarande sammanhang blir oförändrat.

Beträffande utredningens detaljförslag är departementschefen till en början icke övertygad om att en godtagbar murarutbildning kan anordnas. Då han delar utredningens uppfattning att snickarutbildningen vid Sundbo bör nedläggas, föreslås, att denna yrkesgren i stället utbytes mot utbildning av elektriker och radioreparatörer; den härför erforderliga verkstaden anses utan några väsentliga ombyggnadskostnader kunna inrättas i den nuvarande snickarverkstaden. Vidare biträdades förslaget, att en bilverkstad skall uppföras vid denna skola. Trädgårdsundervisningen anses böra sammanföras med jordbruket. Antalet yrkesgrenar och lärare blir härigenom oförändrat vid Sundbo.

För Forsanes vidkommande biträder departementschefen utredningens förslag. Frågan om nedläggande av trädgårdsundervisningen vid Fagared anses böra prövas i ett senare sammanhang.

Vidare tillstyrkes, att en terapiverkstad uppföres vid Lövsta. Däremot bör en dylik verkstad icke uppföras vid Långanäs. Av utredningens betänkande framgår nämligen bl. a. att utredningen räknat med att denna skola vid lämplig tidpunkt skall ändra karaktär genom att det äldsta klientelet skall överföras till viss annan skola.

Kostnaderna för de av departementschefen förordade åtgärderna beräknas på följande sätt:

	Byggnader	Inventarier
Verkstad för maskinreparationer vid Forsane	41 500	35 000
Verkstad för radioreparatörer och elektriker vid		
Forsane	—	50 000
Bilreparationsverkstad vid Sundbo	123 500	38 000

	Byggnader	Inventarier
Verkstad för radioreparatörer och elektriker vid Sundbo	—	50 000
Terapiverkstad vid Lövsta	120 000	50 000
	<u>285 000</u>	<u>223 000</u>
	508 000	

De nya verkstäderna förutsättes stå färdiga den 1 juli 1955. För deras anordnande beräknas således för nästa budgetår ett belopp av 508 000 kronor. Vid behandlingen av ungdomsvårdsskolornas byggnadsanslag återkommer departementschefen i denna fråga. Däremot upptages icke nu frågan om personalbehovet vid dessa avdelningar till avgörande. Vad beträffar den egentliga yrkesundervisningen blir antalet tjänster oförändrat; omläggningen medför endast att två trädgårdsmästartjänster i sinom tid bör utbytas mot två yrkeslärlartjänster.

Beträffande medelsbehovet under nu förevarande anslag anför departementschefen att tjänsten som chef, tillika läkare, vid Lövsta efter senaste innehavarens frånfälle är vakant och att skolan f. n. står under ledning av en befattningshavare, som icke är läkare. Möjligheterna att under innevarande eller nästa budgetår besätta läkartjänsten bedömes som ovissa. I detta läge har Kungl. Maj:t bemyndigat socialstyrelsen att utgiva ersättning till en särskild rådgivande psykiater vid Lövsta med 1 800 kronor i grundbelopp samt därutöver sedvanligt besöksarvode. Jämväl vid Folåsa anlitas en särskild psykiater. Medel bör tills vidare finnas anvisade för särskilda psykiatrer vid dessa båda skolor. Kostnaderna uppskattas till ca 9 000 kronor; i stället bör det under arvodesposten f. n. uppförda särskilda arvodet å 4 000 kronor till läkaren vid Folåsa utgå. Nettoökningen blir sålunda 5 000 kronor. Skulle uppgiften som läkare vid Folåsa i framtiden åter komma att bestridas av anstaltschefen vid Lövsta, bör Kungl. Maj:t på nytt kunna pröva frågan om ett årsarvode.

Såsom skett under de senaste budgetåren anses en bokhållare vid Långnäs böra få anställas på extra stat i den mån så kan ske med anlitande av besparingar. Det för vikarier avsedda beloppet ökas till 25 000 kronor. För löneklassförändringar m. m. höjes anslaget med tillhoppa 94 071 kronor.

Från övergångsstaten avföres 1 rektor i Ca 29, 1 biträdande lärare i Ca 15, 1 ladugårdsförmän i Ca 13 och 1 tvättföreståndare i Ca 6.

1953 års riksdag beslöt, att vissa nya avdelningar skulle anordnas vid Forsane, Margretelund och Lövsta, nämligen tre s. k. specialavdelningar och en s. k. utskrivningsavdelning. För dessa avdelningar föreslås att 4 tillsynsmannatjänster (Ce 18) och 9 vårdartjänster (Ce 12) inrättas den 1 juli 1954. Emellertid beräknas medel endast för tillsynsmannatjänsterna

samt sex av vårdartjänsterna, tillhopa 89 832 kronor. Lönekostnaderna för de återstående tre vårdartjänsterna anses under nästa budgetår kunna bestridas från besparingar.

Slutligen erinrar departementschefen i detta sammanhang att han i det föregående vid behandlingen av socialstyrelsens avlöningsanslag förordat, att en konsulent, avsedd för fosterhemsanskaffning, skall avlönas från förevarande anslag med utnyttjande av eventuella besparingar därå.

I en inom första kammaren av herr *Hesselbom* väckt motion (I:144) hemställas, att riksdagen måtte besluta, att sjömansutbildning anordnas å Lingatan fr. o. m. budgetåret 1954/55 i enlighet med ungdomsvårdsskoleutredningens förslag; alternativt hemställas, att riksdagen måtte i princip fatta beslut om sådan sjömansutbildning samt att riksdagen i anslutning därtill måtte besluta, att fr. o. m. budgetåret 1954/55 Lingatans yrkesskola tillföres Forsane som sjömansskola, att vid Forsane—Lingatan utbildning ordnas för däcksmanskap samt att av det av Kungl. Maj:t under femte huvudtiteln äskade reservationsanslaget till Statens skolor tillhörande barna- och ungdomsvården: Byggnadsarbeten m. m. 50 000 kronor anvisas för byggnadsarbeten vid Lingatan.

Beträffande motiveringen för yrkandet hänvisas till motionen.

I förevarande sammanhang har utskottet till behandling även förehaft den redogörelse för förhållandena vid Lingatans yrkesskola som riksdagens år 1953 församlade revisorer lämnat under § 11 i sin berättelse. I anslutning till redogörelsen har revisorerna gjort följande uttalande.

Med hänsyn till att ungdomsvårdsskoleutredningens betänkande f. n. är föremål för Kungl. Maj:ts prövning har revisorerna inte ansett sig böra ingå på de allmänna spörsmål rörande verksamheten vid ungdomsvårdsskolorna, vartill iakttagelserna vid besöket å Lingatan samt för revisorerna i övrigt tillgängligt material eljest kunnat ge anledning. Revisorerna vill i stället inskränka sig till att framhålla det otillfredsställande i såväl att Lingatan under budgetåret 1952/53 utnyttjats endast till omkring halva sin kapacitet som att verksamheten vid skolan numera nedlagts trots den besvärande platsbrist som råder inom åtskilliga sociala vårdområden. Som angeläget vill revisorerna i detta sammanhang vidare framhålla, att den psykiatriska expertis, som ställts till ungdomsvårdsskoleverksamhetens förfogande, inkopplas på de enskilda fallen inom rimlig tid efter elevernas intagning så att inte syftet med undersökningarna förfelas eller äventyras. Slutligen synes det revisorerna önskvärt att de lokala skolstyrelserna tilläggas sådana befogenheter att de verkligen få möjlighet att, på sätt vid skyddshemsreformen 1936/37 förutsattes, utan alltför detaljerade föreskrifter och anvisningar från socialstyrelsen bilda hörnstenar i organisationen.

Över revisorernas uttalande har yttrande avgivits av socialstyrelsen.

Utskottet. Ungdomsvårdsskoleutredningen har i september 1953 avgivit sitt slutbetänkande. Med hänsyn till omfattningen av utredningens reform-

program har departementschefen funnit, att behandlingen av betänkandets huvuddel bör anstå till 1955 års riksdag. Den del av utredningsförslaget, som berör yrkesutbildningen vid pojkskolorna, har emellertid redan nu ansetts böra upptagas till prövning.

Utskottet, som förutsatt att prövningen av sistnämnda fråga icke föregriper det slutliga ställningstagandet till utredningens förslag, delar departementschefens uppfattning, att yrkesutbildningen vid ifrågavarande skolor bör förbättras och att särskilt de tekniska yrkena med hänsyn till det stora intresset bland eleverna bör ges ökat utrymme. Departementschefens förslag att undervisningen i trädgårdsskötsel skall sammanföras med jordbruksundervisningen synes utskottet även vara en lämplig och av utvecklingen betingad åtgärd.

Vad angår propositionens detaljförslag har utskottet emellertid av skäl, som anförts bl. a. i motionen I: 144, funnit det tveksamt huruvida utbildning av radioreparatörer och elektriker redan nu bör påbörjas vid såväl Sundbo som Forsane. Utskottet vill dock icke motsätta sig departementschefens förslag under förutsättning att det efter ytterligare undersökning, därvid kontakt bör tagas med vederbörande skolstyrelse, görs sannolikt att ett tillräckligt antal elever kan tillgodogöra sig ifrågavarande undervisning.

Beträffande det i motionen I: 144 väckta förslaget om ordnande av sjömansutbildning vid Lingatan, vilket även ingår i ungdomsvårdsskoleutredningens framlagda reformprogram, anser utskottet att denna fråga först bör prövas av Kungl. Maj:t. Såsom tidigare framhållits i remissyttranden från arbetsmarknadsstyrelsen och skolöverstyrelsen torde därvid jämväl böra undersökas, huruvida det ur vårdsynpunkt samt av ekonomiska och praktiska skäl är möjligt att anordna sjömansutbildning för ungdomsvårdsskoleelever vid befintliga kommunala sjömansskolor.

I detta sammanhang vill utskottet i anledning av vad riksdagens revisorer uttalat understryka önskvärdheten av att Lingatan — utan att man därför binder sig för dess framtida användning som sjömansskola — snart kommer att utnyttjas på lämpligt sätt. Liksom revisorerna finner utskottet det vidare önskvärt att ungdomsvårdsskolornas lokala styrelser beredes ökade möjligheter till självständigt bedömande och handlande.

Departementschefens förslag beträffande personalbehovet vid ungdomsvårdsskolorna liksom beräkningen av avlöningsanslaget har icke givit utskottet anledning till särskilt uttalande.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet,

- I. att motionen I: 144 icke må av riksdagen bifallas;
- II. att riksdagen må i anledning av riksdagens revisorers uttalande angående Lingatans yrkesskola i skrivelse till Kungl. Maj:t giva tillkänna vad utskottet ovan anför;

III. att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för statens skolor tillhörande barna- och ungdomsvården, som föranledes av vad departementschefen i statsrådsprotokollet över socialärenden för den 4 januari 1954 förordat;

b) godkänna följande avlöningsstat för statens skolor tillhörande barna- och ungdomsvården, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1954/55:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	1 229 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	101 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	1 703 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	1 524 000
	Summa kronor 4 557 000;

c) till *Statens skolor tillhörande barna- och ungdomsvården*: Avlöningar för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 4 557 000 kronor.

36:o) **Statens skolor tillhörande barna- och ungdomsvården: Omkostnader.** Kungl. Maj:t har (punkt 38, s. 73—78) föreslagit riksdagen att till Statens skolor tillhörande barna- och ungdomsvården: Omkostnader för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 3 347 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 3 334 000 kronor.

Posterna till sjukvård åt befattningshavare samt övriga expenser höjes i överensstämmelse med socialstyrelsens förslag med 2 500 resp. 4 000 kronor, varjämte reseposten uppräknas med 5 000 kronor. För att öka möjligheterna till utackordering i fosterhem föreslås att delposten till eftervård och utackordering höjes med 25 000 kronor. Med hänsyn till vikten av att erhålla intresserade och lämpliga övervakare för de utskrivna biträder departementschefen jämväl socialstyrelsens förslag att medel skall beräknas för upplysningsarbete i detta syfte. Medelsanvisningen anses dock böra begränsas till 5 000 kronor. I anslutning till utgifterna under budgetåret 1952/53 minskas delposten till beklädnad med 29 000 kronor.

I två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Lindblom m. fl.* (I: 281) och den andra inom andra kammaren av herr *Ohlin m. fl.* (II: 374), hemställes, att riksdagen med ändring av Kungl.

Maj:ts förslag måtte till Statens skolor tillhörande barna- och ungdomsvården: Omkostnader för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 3 358 000 kronor.

Beträffande motiveringen för yrkandet hänvisas till motionen II: 374.

Utskottet. Enligt motionärernas framställning bör den i propositionen förordade medelsanvisningen för upplysningsarbete i syfte att få fram flera och frivilliga övervakare höjas från 5 000 till 10 000 kronor, varjämte de nu utgående övervakararvodena om högst sex kronor per månad föreslås skola höjas till tio kronor per månad.

Utskottet delar motionärernas uppfattning om angelägenheten av att erhålla flera och lämpliga övervakare. Emellertid anser utskottet att medelsanvisningen till upplysningsarbete med hänsyn till att den avser ett nytt ändamål tills vidare bör begränsas till det av Kungl. Maj:t föreslagna beloppet. Beträffande frågan om övervakararvodenas storlek får utskottet erinra, att bestämmelserna om arvoden åt övervakare inom ungdomsvårdsskoleorganisationen i stort sett medger samma ersättningsmöjligheter som vid övervakning enligt lagen om villkorlig dom och lagen om villkorlig frigivning. Enligt utskottets mening bör en eventuell höjning av arvodena i det ena som i det andra fallet lämpligen prövas gemensamt. Utskottet har därför funnit sig böra avstyrka motionärernas yrkande även i denna del.

Under återopande av det anförda får utskottet, som tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag, hemställa,

att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 281 och II: 374 till *Statens skolor tillhörande barna- och ungdomsvården: Omkostnader* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 3 347 000 kronor.

37:o) **Statens skolor tillhörande barna- och ungdomsvården: Byggnadsarbeten m. m.** Kungl. Maj:t har (punkt 39, s. 78—82) föreslagit riksdagen att till Statens skolor tillhörande barna- och ungdomsvården: Byggnadsarbeten m. m. för budgetåret 1954/55 anvisa ett reservationsanslag av 1 750 000 kronor.

Till byggnadsarbeten vid ungdomsvårdsskolorna har för innevarande budgetår anvisats ett anslag av 2 250 000 kronor. Av detta belopp har 1 500 000 kronor avsetts för uppförande av vissa nya avdelningar vid tre skolor. Återstående belopp, 750 000 kronor, har avsetts för det mera fortlöpande byggnadsbehovet.

Vid bedömningen av byggnadsvolymen för nästa budgetår har departementschefen utgått från att 1 750 000 kronor skall kunna disponeras för de

med anslaget avsedda ändamålen. Till en början föreslår departementschefen under hänvisning till vad han anfört vid behandlingen av ungdomsvårdsskolornas avlönings- och omkostnadsanslag *dels* att 508 000 kronor anvisas för anordnande av verkstäder vid Sundbo, Forsane och Lövsta och *dels* att ett belopp av 45 000 kronor beräknas för anskaffande av inventarier till de av 1953 års riksdag beslutade nya avdelningarna.

För modernisering av kök m. m. vid Morängen, gymnastikhus vid Sundbo, oljeeldning vid Broby och Vemyra, omändring av avloppssystemen vid Vemyra, Johannisberg och Morängen, åtgärder för vattenförsörjningen vid Forsane, omläggning av el-nätet vid Hammargården, ny verkstadsbyggnad vid Johannisberg samt för värmeledning m. m. vid Folåsa beräknas tillhoppa 718 700 kronor. Därest det vid den fortsatta planeringen visar sig, att kostnaderna för de särskilda byggnadsarbetena är för lågt beräknade, anses socialstyrelsen böra låta ritningarna bli föremål för översyn i kostnadsbesparande syfte. Skulle det härvid likväl visa sig, att arbetena icke rimligen kan hållas vid de av socialstyrelsen beräknade beloppen, förutsätter departementschefen, att en utjämning på sedvanligt sätt får ske med anlåtande främst av besparingar å andra byggnadsarbeten vid skolorna. Vidare förutsättes att från anslaget i förekommande fall får täckas jämväl uppkomna merkostnader för tidigare beslutade byggnadsarbeten liksom för inventarier till de av 1953 års riksdag beslutade nya avdelningarna.

Vad som därefter återstår inom den av departementschefen angivna kostnadsramen föreslås skola efter Kungl. Maj:ts bestämmande få disponeras till personalbostäder eller standardförbättringar i äldre bostadshus.

Utskottet. I propositionen har bl. a. räknats med att ett belopp av 478 300 kronor skall efter Kungl. Maj:ts bestämmande få användas till personalbostäder. Utskottet vill under förhandenvarande omständigheter icke motsätta sig att det begärda bemyndigandet lämnas Kungl. Maj:t men vill framhålla lämpligheten av att samtliga de ändamål, för vilka medel framdeles kan komma att äskas under detta anslag, i görlig mån specificeras. Mot den föreslagna kostnadsramen i övrigt har utskottet icke funnit anledning till erinran.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens skolor tillhörande barna- och ungdomsvården: Byggnadsarbeten m. m.* för budgetåret 1954/55 anvisa ett reservationsanslag av 1 750 000 kronor.

38:o) **Fortbildningskurs för befattningshavare vid skolor tillhörande barna- och ungdomsvården.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 40, s. 82 och 83), vilket innebär en minskad medelsanvisning med 12 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Fortbildningskurs för befattningshavare vid skolor tillhörande barna- och ungdomsvården* för budgetåret 1954/55 anvisa ett reservationsanslag av 9 400 kronor.

39:o) **Bidrag till inrättande av inackorderingshem m. m.** Kungl. Maj:t har (punkt 41, s. 83—85) föreslagit riksdagen att till Bidrag till inrättande av inackorderingshem m. m. för budgetåret 1954/55 anvisa ett reservationsanslag av 17 300 kronor.

För innevarande budgetår är anslaget uppfört med 46 600 kronor.

Inackorderingshemmen drives av I. O. G. T. Staten betalar första årets hyra och bestrider kostnaderna för inventarier med 1 000 kronor per plats, dock för varje hem högst 10 000 kronor. Fr. o. m. andra året må av statsmedel utbetalas underskottsersättningar med högst årshyrans belopp (se nästföljande punkt). 1953 års riksdag anvisade ett belopp av 31 000 kronor till uppförande av två inackorderingshem utöver vad Kungl. Maj:t i statsverkspropositionen föreslagit. På grund av att bidraget bl. a. skall täcka första årshyran — vars storlek icke på förhand låter sig exakt beräkna — ställer det sig svårt att bedöma, hur stort anslag som i realiteten erfordras. Den genomsnittliga årshyran för de sedan ingången av år 1950 inrättade hemmen uppgick under budgetåret 1952/53 till ca 7 900 kronor. Med hänsyn härtill och under beaktande av svårigheterna att förutse hyrespostens storlek anser departementschefen, att startkostnaderna för ettvarvt av ifrågasvarande båda hem bör beräknas till 17 900 kronor vid ett inventariebidrag av 10 000 kronor. Då därjämte ett av de senast inrättade hemmen under första verksamhetsåret nödgats vidkännas en vid tidigare anslagsberäkningar icke förutsedd hyreshöjning av ca 1 000 kronor föreslås, att till fullföljande av 1953 års beslut anvisas ett ytterligare belopp av 5 800 kronor. Inventariebidraget föreslås höjt från 10 000 kronor till 13 000 kronor per hem. Tre hem återstår f. n. att inrätta i enlighet med statsmakternas beslut. Ytterligare 9 000 kronor anses således böra anvisas till inventarier.

Föreståndarparet åtnjuter såsom ersättning för sitt arbete inom inackorderingshemmet förmånerna av fri bostad, kost och tvätt, vilka förmåner genom beslut av socialstyrelsen kan utsträckas till att omfatta jämväl minderåriga barn. Departementschefen kan icke biträda styrelsens förslag att därutöver en kontant ersättning skall utgå till husmodern.

Ett anslag av 2 500 kronor beräknas jämväl för nästa budgetår till I. O. G. T.

I en inom andra kammaren av herr *Nyberg* och fru *Löfqvist* väckt motion (II: 3) hemställes att riksdagen måtte besluta, att en kontant lön av 1 000 kronor per år skall utgå till husmödrarna vid vart och ett av de av

I. O. G. T. bedrivna inackorderingshemmen och att i bidrag till inrättande av inackorderingshem m. m. för budgetåret 1954/55 anvisas ett reservationsanslag av 30 300 kronor.

Beträffande motiveringen för yrkandet hänvisas till motionen.

Utskottet kan i likhet med departementschefen icke tillstyrka att utöver nu utgående naturaförmåner jämväl en kontant ersättning skall utgå till husmödrarna vid inackorderingshemmen. Utskottet avstyrker sålunda motionen.

Utskottet, som icke heller i övrigt funnit något att erinra mot Kungl. Maj:ts förslag, hemställer alltså,

att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionen II: 3 till *Bidrag till inrättande av inackorderingshem m. m.* för budgetåret 1954/55 anvisa ett reservationsanslag av 17 300 kronor.

40:o) **Ersättning till inackorderingshem för driftförluster.** Kungl. Maj:t har (punkt 42, s. 85) föreslagit riksdagen att till Ersättning till inackorderingshem för driftförluster för budgetåret 1954/55 anvisa ett reservationsanslag av 75 000 kronor.

Inackorderingshemmen erhåller fr. o. m. andra året ersättning av staten för uppkomna driftunderskott med högst årshyrans belopp. Till ifrågasvarande ändamål har för innevarande budgetår anvisats ett reservationsanslag av 55 000 kronor.

Socialstyrelsen föreslår, att underskottsersättningarna i fortsättningen skall utgå halvårsvis i förskott i stället för i efterskott. Därest detta förslag bifalles erfordras ett belopp av 112 500 kronor, motsvarande 1½ års bidrag, eljest kan medelsbehovet beräknas till 75 000 kronor.

Departementschefen som icke är beredd att f. n. föreslå övergång till förskottsbetalning av underskottsersättningarna föreslår, att anslaget uppföres med 75 000 kronor.

I en inom andra kammaren av herr *Nyberg* väckt motion (II: 20) hemställes, att riksdagen måtte besluta, att underskottsersättningarna vid de av I. O. G. T. drivna inackorderingshemmen i fortsättningen skall utbetalas halvårsvis i förskott.

Beträffande motiveringen för yrkandet hänvisas till motionen.

Utskottet. Såsom motionären anfört torde en omläggning i enlighet med socialstyrelsens förslag av utbetalningarna av underskottsersättningarna vara ägnad att minska de ekonomiska svårigheter under vilka verksamheten bedrivs. Utskottet tillstyrker därför att ersättningarna i fortsätt-

ningen får utgå halvårsvis i förskott och att anslaget för nästa budgetår anvisas med 37 500 kronor utöver Kungl. Maj:ts förslag.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till motionen II: 20 till *Ersättning till inackorderingshem för driftförluster* för budgetåret 1954/55 anvisa ett reservationsanslag av 112 500 kronor.

41:o) **Bidrag till frälsningsarméns flickhem.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 43, s. 86), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till frälsningsarméns flickhem* för budgetåret 1954/55 anvisa ett anslag av 3 000 kronor.

Arbetsmarknadsstyrelsen med dithörande verksamhet.

42:o) **Arbetsmarknadsstyrelsen: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 44, s. 87—93) föreslagit riksdagen att dels besluta, att i personalförteckningen för arbetsmarknadsstyrelsens permanenta organisation antalet kontorsbiträdestjänster i lönegrad Ca 8 skall ökas med två, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för arbetsmarknadsstyrelsens permanenta organisation, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1954/55, dels ock till Arbetsmarknadsstyrelsen: Avlöningar för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 4 173 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 4 064 000 kronor.

Departementschefen har anmält att Kungl. Maj:t efter förslag av statens organisationsnämnd bemyndigat styrelsen att under innevarande budgetår anskaffa en tryckerianläggning för framställning av bl. a. den inom arbetsförmedlingsverksamheten använda riksvakanslistan. Kostnaderna för såväl anskaffningen som den för anläggningen erforderliga personalen har därvid förutsatts bli kompenserade genom besparingar huvudsakligen under styrelsens omkostnadsanslag. Besparingarna har möjliggjorts genom att en tidigare beslutad plan för vakansrapportering genom telexsändningar övergivits. Innan närmare erfarenheter vunnits, anses personalbehovet för tryckerianläggningen böra helt tillgodoses genom anställande av extra personal. Medel beräknas tills vidare för en tryckeriförman i Cg 14 samt för extraanställd biträdespersonal inom ramen för ett belopp av 23 000 kronor.

Vid anmälan av motsvarande anslag för innevarande budgetår anförde departementschefen bl. a., att det förändrade läget på arbetsmarknaden och därav betingade planerings- och verkställighetsåtgärder till bekämpande av

arbetslöshet kunde medföra behov av tillfällig förstärkning av styrelsens organisation. Han framhöll vidare, att i avbidan på erfarenheter angående utvecklingen på arbetsmarknaden borde eventuellt erforderliga förstärkningar efter Kungl. Maj:ts prövning ske inom styrelsens krisorganisation. Vad sålunda anfördes lämnade riksdagen utan erinran. Med anledning av det ändrade arbetsmarknadsläget har Kungl. Maj:t under år 1953 medgivit styrelsen att inom krisorganisationen anställa två befattningshavare i Cg 31, tre i Cg 27, tre i Cg 25 och en i Cg 13. Av dessa befattningar har en i Cg 27 avsetts för uppgifter rörande styrelsens maskinberedskap och övriga för arbetslöshetsärenden. Dessa befattningar ävensom de ytterligare tjänster som möjligen kan bli nödvändiga anses tills vidare böra upptagas som extra tjänster inom krisorganisationen.

Med hänsyn till försäkringsbyråns ökade uppgifter i samband med arbetslöshetsförsäkringen föreslås, att byrån förstärkes med en amanuens-tjänst.

Styrelsens beräkning av kostnaderna för löneklassuppflyttningar m. m. godtas. Antalet ordinarie kontorsbiträden ökas med 2 till 90.

De av departementschefen förordade förslagen medför en kostnadsökning av sammanlagt 109 000 kronor.

Utskottet, som förväntar att den för arbetsmarknadsstyrelsen anskaffade tryckerianläggningen även i fortsättningen skall medge utrymme för besparingar, tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså,

att riksdagen må

a) besluta, att i personalförteckningen för arbetsmarknadsstyrelsens permanenta organisation antalet kontorsbiträdestjänster i lönegrad Ca 8 skall ökas med två;

b) godkänna följande avlöningsstat för arbetsmarknadsstyrelsens permanenta organisation, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1954/55:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	929 700
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	66 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ...	1 744 500
4. Ersättningar till experter och sakkunniga, <i>förslagsvis</i>	17 000
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	1 415 800
	Summa kronor 4 173 000;

c) till *Arbetsmarknadsstyrelsen*: *Avlöningar* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 4 173 000 kronor.

43:o) **Arbetsmarknadsstyrelsen: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 45, s. 93—96), vilket innebär en anslagsminskning med 18 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Arbetsmarknadsstyrelsen: Omkostnader* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 736 000 kronor.

44:o) **Arbetsmarknadsstyrelsen: Krisorganisationen.** Kungl. Maj:t har (punkt 46, s. 96—98) föreslagit riksdagen att till *Arbetsmarknadsstyrelsen: Krisorganisationen* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 1 000 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 875 000 kronor.

Under de senaste åren har antalet befattningar för byggnadstillståndsärenden kunnat minskas efter hand som lättnader i byggnadsregleringen genomförts. Såvitt nu kan förutses torde den senast beslutade utformningen av regleringen icke nämnvärt komma att påverka personalbehovet för de uppgifter av utredande natur, varmed den nuvarande personalen i huvudsak är sysselsatt. I den mån möjligheter till indragningar finnes föreligga bör de enligt departementschefen självfallet tillvaratagas.

Å andra sidan ökas medelsbehovet vid ett bifall till förslaget att de personalförstärkningar för planerings- och verkställighetsåtgärder till bekämpande av arbetslöshet, vilka departementschefen redovisat vid anmälan av styrelsens avlöningsanslag, även under nästa budgetår skall belasta anslaget till styrelsens krisorganisation. Kostnaderna för ifrågavarande tjänster kan för helt budgetår beräknas till ca 180 000 kronor. Behovet framdeles av de redan inrättade tjänsterna liksom av eventuell ytterligare förstärkning kan icke nu bedömas med hänsyn till ovissheten om utvecklingen på arbetsmarknaden.

Säkra hållpunkter för beräkningen av medelsbehovet under nästa budgetår finnes sålunda inte. Departementschefen förordar, att anslaget höjes med 125 000 kronor till 1 000 000 kronor, varav för avlöningar beräknas 910 000 kronor och för omkostnader 90 000 kronor.

Utskottet, som understryker angelägenheten av att möjligheterna till fortsatt minskning av personalen för byggnadstillståndsärenden tillvaratages, tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså,

att riksdagen må till *Arbetsmarknadsstyrelsen: Krisorganisationen* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 1 000 000 kronor.

45:o) **Den offentliga arbetsförmedlingen: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 47, s. 98—105) föreslagit riksdagen att dels besluta, att i personalförteckningen för den offentliga arbetsförmedlingens permanenta organisation antalet kontorsbiträden i lönegrad Ca 8 skall ökas med aderton, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för den offentliga arbetsförmedlingens permanenta organisation, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1954/55, dels ock till Den offentliga arbetsförmedlingen: Avlöningar för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 18 113 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 17 733 000 kronor.

I fråga om kontorsorganisationen tillstyrkes, att kontoret i Slite uppflyttas till kontor i klass 5 samt att det tillfälliga kontoret i Nora ersättes med kontor i klass 4. Med anledning härav minskas anslagsposten till tillfällig personal med 6 900 kronor.

Beträffande övriga organisationsfrågor föreslås att i Sandviken inrättas en skrivbiträdestjänst i reglerad befordringgång i enlighet med styrelsens förslag. Vidare tillstyrkes styrelsens förslag till indragning av 5 extra skrivbiträdestjänster i Göteborg.

Månadsarvodet till läkarna hos länsarbetsnämnderna anses böra höjas med 20 % från 200 till 240 kronor. En assistenttjänst vid ungdoms- och tjänstemannaförmedlingen i Karlskoga föreslås uppflyttad från Ce 16 till Ce 19. Vidare förordas att ungdomsförmedlingarna i Stockholm och Solna förstärkes med vardera en assistenttjänst i Ce 19.

Med hänsyn till den fortgående utvidgningen av försöksverksamheten med nioårig enhetsskola beräknas ytterligare medel till arvoden åt yrkesvals lärare. Med tillämpning av de grunder, som Kungl. Maj:t tidigare följt vid bestämmandet av arvodesbeloppens storlek, anses anslagshöjningen kunna begränsas till 25 000 kronor.

Av skäl som arbetsmarknadsstyrelsen anfört förordas att till avlöningar åt arbetsförmedlingsombud beräknas ytterligare 10 000 kronor.

Styrelsens förslag beträffande ordningen för bestridande av kostnader för sakkunniga m. fl. samt beräkningen av medelsbehovet, löneklassuppflyttningar m. m. föranleder ingen erinran. I enlighet med grunderna för reglerad befordringgång för biträdespersonal ökas antalet ordinarie kontorsbiträden med 18.

De förslag, som departementschefen tillstyrkt, medför en anslagshöjning med sammanlagt 359 000 kronor, vartill lägges ett belopp av 21 000 kronor i anledning av den ändrade lönegrupperingen.

Utskottet. Den av departementschefen föreslagna indragningen av fem extra skrivbiträdestjänster i Göteborg har motiverats av att länsarbetsnämnden där i början av innevarande år inflyttat i nya lokaler. Flertalet av

nämndens expeditioner har därigenom kunnat sammanföras till en byggnad. Utskottet förväntar att de möjligheter till ytterligare personalminskning som av denna anledning må yppa sig tillvaratages.

Då Kungl. Maj:ts förslag icke föranlett utskottet till annat uttalande, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) besluta, att i personalförteckningen för den offentliga arbetsförmedlingens permanenta organisation antalet kontorsbiträden i lönegrad Ca 8 skall ökas med aderton;

b) godkänna följande avlöningsstat för den offentliga arbetsförmedlingens permanenta organisation, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1954/55:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	5 789 200
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	241 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ...	5 984 400
4. Särskilda löneförmåner till ordinarie och icke-ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	1 500
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	6 096 900
Summa kronor	18 113 000 ;

c) till *Den offentliga arbetsförmedlingen*: Avlöningar för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 18 113 000 kronor.

46:o) **Den offentliga arbetsförmedlingen: Omkostnader.** Kungl. Maj:t har (punkt 48, s. 106—108) föreslagit riksdagen att till *Den offentliga arbetsförmedlingen*: Omkostnader för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 4 568 000 kronor.

För innevarande budgetår är anslaget uppfört med 4 328 000 kronor.

Anslagsposten till reseersättningar räknas i anslutning till medelsåtgången under budgetåret 1952/53 upp med 30 000 kronor. De nya lokalerna för arbetsförmedlingen i Göteborg ökar utgifterna under anslagsposten till lokalkostnader med ca 140 000 kronor. Ökade kostnader är vidare att emotse på grund av nya lokaler på andra håll samt genom de generella hyreshöjningarna m. m. Då vidare lokalersättningarna till arbetsförmedlingsombuden anses böra höjas med 20 %, uppräknas anslagsposten med 232 000 kronor. Å andra sidan minskas medelsanvisningen till underhåll och drift av tjänstebilar med 20 000 kronor och till publikationstryck med 2 000 kronor. Nettoökningen begränsas sålunda till 240 000 kronor.

Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså,

att riksdagen må till *Den offentliga arbetsförmedlingen: Omkostnader* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 4 568 000 kronor.

47:o) **Den offentliga arbetsförmedlingen: Krisorganisationen.** Kungl. Maj:t har (punkt 49, s. 108 och 109) föreslagit riksdagen att till *Den offentliga arbetsförmedlingen: Krisorganisationen* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 2 400 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 2 500 000 kronor.

Med anledning av de successivt genomförda lättnaderna i byggnadsregleringen har under budgetåret 1952/53 och innevarande budgetår mellan 40 och 45 tjänster inom krisorganisationen indragits. Den kvarvarande personalen för byggnadstillståndsärenden sysselsättes huvudsakligen med utredningsarbete och endast till mindre del med övervakningsuppgifter. Såvitt nu kan bedömas, torde upphävandet fr. o. m. den 1 januari 1954 av byggnadstillståndsgivningen för bostadsbyggandet icke komma att i större utsträckning påverka personalbehovet. Emellertid förutsätter departementschefen, att styrelsen liksom hittills tillvaratager de möjligheter till indragningar som erbjuder sig.

Med hänsyn till det försämrade arbetsmarknadsläget har Kungl. Maj:t medgivit styrelsen att under budgetåret 1952/53 inom ramen för ett visst belopp anställa extra personal inom arbetsförmedlingens krisorganisation för planerings- och verkställighetsåtgärder till bekämpande av arbetslöshet. Det är icke möjligt att nu bedöma behovet i fortsättningen av dylik personal. Även med beaktande av visst utrymme härför anses dock anslaget kunna upptagas med något lägre belopp än för innevarande budgetår. Departementschefen föreslår, att anslaget uppföres med 2 400 000 kronor, därav 1 900 000 kronor till avlöningar och 500 000 kronor till omkostnader.

Utskottet, som understryker departementschefens uttalande beträffande möjligheterna till personalindragningar, tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså,

att riksdagen må till *Den offentliga arbetsförmedlingen: Krisorganisationen* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 2 400 000 kronor.

48:o) **Bidrag till erkända arbetslöshetskassor.** Kungl. Maj:t har (punkt 50, s. 109—112) föreslagit riksdagen att till *Bidrag till erkända arbetslöshetskassor* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 40 000 000 kronor.

För innevarande budgetår har anslaget upptagits med 20 000 000 kronor.

Med anledning av förslag av 1951 års utredning om arbetslöshetsförsäkringen beslöt 1953 års riksdag en väsentlig förbättring av ersättningarna från de erkända arbetslöshetskassorna samt höjning av statsbidragen till kassorna. Nämda utredning fortsätter arbetet med översyn av de beträffande försäkringen gällande bestämmelserna. Departementschefen räknar icke med att förslag i ämnet skall föreläggas 1954 års riksdag.

Vad angår medelsbehovet under detta anslag kan det i förväg beräknas endast uppskattningsvis, då det är beroende av flera osäkra faktorer, främst arbetslöshetens storlek och fördelning på yrkesgrenar under vinterhalvåret. Vid beräkningen av anslagsbehovet för nästa budgetår tillkommer den osäkerhet som betingas av att bestämmelserna rörande ersättningsbelopp och statsbidrag ändrats avsevärt fr. o. m. den 1 juli 1953. Med hänsyn främst till dessa ändringar samt den något ökade arbetslösheten är en väsentlig höjning av anslaget nödvändig.

I två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Arrhén* (I: 241) och den andra inom andra kammaren av herr *Håstad m. fl.* (II: 421), hemställes, att riksdagen till bidrag till erkända arbetslöshetskassor för budgetåret 1954/55 måtte anvisa ett förslagsanslag av 34 500 000 kronor.

Beträffande den närmare motiveringen för yrkandet hänvisas till motionen II:421.

Utskottet. Yrkandet i motionerna I: 241 och II: 421 har framställts under förutsättning av bifall till av samma motionärer i två likalydande motioner, I: 240 och II: 420, väckt förslag om ändring i förordningen om statsbidrag till erkända arbetslöshetskassor. Sistnämnda motioner har hänvisats till lagutskott och behandlats av andra lagutskottet, som i sitt utlåtande nr 14 avstyrkt desamma. Vid sådant förhållande avstyrker statsutskottet för sin del motionerna I: 241 och II: 421.

Under åberopande härav och då departementschefens anslagsberäkning icke givit anledning till erinran hemställer utskottet,

att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 241 och II: 421 till *Bidrag till erkända arbetslöshetskassor* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 40 000 000 kronor.

49:o) **Kostnader för arbetslöshetens bekämpande m. m.** Kungl. Maj:t har (punkt 51, s. 112—126) föreslagit riksdagen att till Kostnader för arbetslöshetens bekämpande m. m. för budgetåret 1954/55 anvisa ett reservationsanslag av 25 000 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 21 000 000 kronor. Beträffande en av departementschefen lämnad redogörelse för det allmänna arbetsmarknadsläget samt för finansfullmaktens utnyttjande under innevarande budgetår, i vilket sistnämnda avseende behovet av anslag å tilläggsstat senare under vårsessionen kommer att anmälas för riksdagen, får utskottet hänvisa till propositionen (s. 121—123).

Arbetsmarknadsstyrelsen har föreslagit, att till beredskapsarbeten skall få hänvisas inte blott arbetslösa, som är anmälda hos arbetslöshetsnämnd såsom hjälpsökande, utan även arbetslösa, som endast är anmälda hos arbetsförmedlingen. Beredskapsarbetena är formellt sett en hjälpform enligt arbetslöshetskungörelsen och står därför öppna endast för förstnämnda grupp av arbetslösa. Motsvarande inskränkning gäller inte för hänvisning till arbeten som i sysselsättningsfrämjande syfte anordnas med anlitan av andra anslag å riksstaten än det nu ifrågavarande eller av anslag å beredskapsstat. Det anses inte rationellt att hänvisningen till beredskapsarbeten skall vara bunden av snävare regler än hänvisningen till andra arbeten. Beredskapsarbetena, som delvis drives i arbetsmarknadsstyrelsens egen regi och lättare än andra arbeten kan anpassas efter arbetsmarknadens utveckling, bör i enlighet med styrelsens förslag kunna komma ifråga för arbetslösa av alla kategorier. Härigenom kan bl. a. belastningen å arbetslöshetskassorna minskas. Den omfattning, vari beredskapsarbeten får anordnas, skall givetvis även i framtiden regleras av de anvisade anslagens belopp. Det förutsättes få ankomma på Kungl. Maj:t att meddela erforderliga bestämmelser rörande ifrågavarande uppmykning av hänvisningsreglerna.

Ett av arbetsmarknadsstyrelsen framlagt förslag rörande arkivarbeten och musikerhjälp har mött vägande erinringar i remissyttrandena. Departementschefen kan för sin del inte förorda en omläggning av dessa hjälpformer i enlighet med förslaget. Av de av styrelsen lämnade uppgifterna framgår, att det beträffande en stor del av de i arkivarbete och musikerhjälp sysselsatta är mycket osannolikt att de kan beredas arbete i öppna marknaden. Det oaktat anses det böra fasthållas, att arkivarbete och musikerhjälp i princip är att anse som arbetslöshetshjälp och att de hjälpta så snart som möjligt bör hänvisas till vanligt arbete. Något inordnande av dessa hjälpformer i arbetsvården kan departementschefen därför inte tillstyrka. Om arbetslöshet av större omfattning skulle uppstå bland arbetstagare, som inte lämpligen kan hänvisas till beredskapsarbete, anses det däremot böra förutsättas, att ett ökat behov av arbetsmöjligheter för dessa grupper inte skall tillgodoses enbart av staten utan att vederbörande kommuner skall göra sin insats genom att ordna kommunala arbeten.

Beträffande den övre åldersgränsen för erhållande av arbetslöshetshjälp gäller f. n. följande. Kontantunderstöd utgår som regel ej till personer som

fyllt 67 år. Vid beredskapsarbete medgives sysselsättning av personer över 67 år endast under förutsättning av en periodisk undersökning av vederbörandes arbetsförmåga och en noggrann behovsprövning, som vanligen resulterar i att hänvisningstidens längd begränsas. Arkivarbetare och musikerhjälpna, som fyllt 67 år, kan efter prövning i varje särskilt fall och med viss begränsning i fråga om hänvisningstidens längd medgivas kvarbli i ifrågavarande arbeten under vissa förutsättningar. Tiden anses nu mogen att fastställa en övre åldersgräns för alla dessa former av arbetslöshetshjälp. Den övre åldersgränsen för arbetslöshetshjälp föreslås skola sammanfalla med folkpensionsåldern. Dock bör undantag från denna regel kunna göras bl. a. för personer, som efter uppnådd pensionsålder ännu har försörjningsplikt mot minderåriga barn, samt utlänningar, som icke åtnjuter folkpension. Det förutsättes få ankomma på Kungl. Maj:t att meddela erforderliga närmare bestämmelser.

Departementschefen anser, i likhet med utrikesdepartementets understödsnämnd, att sådan erfarenhet vunnits beträffande understödssverksamheten för svenska sjömän i utländsk hamn, att denna verksamhet nu bör ges en mera stadigvarande karaktär. Verksamheten bör i allt väsentligt drivas enligt de riktlinjer, som tillämpats under försöksperioden. Vid en ökad arbetslöshet bland sjöfolket bör möjlighet finnas för hjälpverksamhetens bedrivande i ett större antal hamnar än f. n. Det anses böra få ankomma på Kungl. Maj:t att efter prövning från fall till fall förklara vilka hamnar som skall betraktas som centralhamnar. Departementschefen har ingen erinran mot en sådan ändring i bestämmelserna angående understödssverksamheten att understöd kan utges in natura.

Härefter behandlas arbetsmarknadsstyrelsens beräkning av medelsbehovet under anslaget till Kostnader för arbetslöshetens bekämpande m. m.

Styrelsen har för beredskapsarbeten under innevarande och nästa budgetår beräknat belopp, som avsevärt överstiger kostnaderna under budgetåret 1952/53. Med hänsyn till den högre arbetslösheten, vilken gjort det nödvändigt att sysselsätta flera arbetslösa i beredskapsarbete innevarande budgetår än tidigare, samt ovissheten om arbetsmarknadens utveckling på något längre sikt anses ingen erinran kunna riktas mot en viss uppräknings av beloppen.

Departementschefen har intet att erinra mot arbetsmarknadsstyrelsens beräkningar av kostnaderna för arkivarbete, musikerhjälp och forskarstipendier. Forskarstipendiaternas antal vid utgången av november 1953 var 38. Några nya forskarstipendier beviljas icke. Då flera av de utländska forskarstipendiaterna nu vistats i landet så länge att de beträffande tiden kvalificerat sig för erhållande av svenskt medborgarskap, har Kungl. Maj:t genom beslut den 4 september 1953 föreskrivit, att stipendium må innehavas utan hinder av att stipendiat förvärvar svenskt medborgarskap.

Beträffande kontantunderstöden anmäles, att genom beslut av Kungl. Maj:t den 30 januari och 30 oktober 1953 — sedan viss erfarenhet vunnits i fråga om de understödsbelopp, som de erkända arbetslöshetskassorna fastställt med anledning av de av 1953 års riksdag beslutade ändringarna i bestämmelserna om erkända arbetslöshetskassor — kontantunderstöden blivit föremål för viss mindre höjning.

Vid behandlingen i det följande av anslaget till Arbetsmarknadsstyrelsens arbetsvårdsverksamhet föreslår departementschefen enhetliga utbildningsbestämmelser för den verksamhet, som bedrivs för yrkesutbildning, omskolning och fortbildning av partiellt arbetsföra, arbetslösa och s. k. friställd arbetskraft. Vissa utbildningsbidrag till arbetslösa bestrides från anslaget till Kostnader för arbetslöshetens bekämpande m. m. Med tillämpning av de i nämnda sammanhang föreslagna reglerna bör kostnaderna för utbildningsbidrag — bortsett från timplenning — till andra arbetslösa än partiellt arbetsföra som regel bestridas från sistnämnda anslag.

Beträffande statliga steninköp erinras, att enligt förslag i 1953 års statsverksproposition, vilket bifölls av riksdagen, de sedan många år pågående statliga stenbeställningarna i princip skulle avvecklas. Om svårigheter skulle uppkomma att sysselsätta den äldre arbetskraften skulle dock frågan om steninköp med anlåtande av arbetslöshetsanslaget tagas under förnyad prövning. Sedan beslutet om stenbeställningarnas avveckling fattades, har marknaden för sten undergått en väsentlig försämring. Under tiden januari—oktober 1953 har exporten av gatsten endast varit hälften så stor som exporten motsvarande tid 1952. Även på den inhemska marknaden har konsumtionen av gatsten minskats. För att sysselsätta den äldre arbetskraften har för innevarande budgetår 3,2 miljoner kronor anvisats till statliga stenbeställningar. Därvid har bl. a. föreskrivits, att beställningarna i större utsträckning än förut skall inriktas på kantsten i stället för gatsten. Ett ökat framtida behov av kantsten anses kunna påräknas. Ett flertal äldre stenarbetare har omskolats till kantstenshuggare. Då försäljningsläget för gatsten f. n. är synnerligen mörkt, torde ytterligare medel för statsbeställningar bli erforderliga innevarande budgetår. Det torde vara omöjligt att med någon säkerhet bedöma behovet av statsbeställningar under nästa budgetår. Tillstånd till sysselsättning vid statliga stenbeställningar med anlåtande av förevarande anslag anses böra, i konsekvens med vad tidigare föreslagits i fråga om fastställande av en övre åldersgräns för andra former av arbetslöshetshjälp, icke meddelas stenarbetare som uppnått folkpensionsåldern.

Slutligen anmäler departementschefen att Kungl. Maj:t den 20 november 1953 från förevarande anslag anvisat 200 000 kronor för upprätthållande av driften vid Törefors A.-B:s sågverk i Töre under tiden januari—maj 1954. Efter förhandlingar med Töreutredningen har Lesjöfors A.-B. åtagit sig att mot ett bidrag av statsmedel på nämnda belopp utföra sågning vid Töre-

fors under tiden januari—maj 1954 av en timmerfångst motsvarande ca 1 600 standards sågad vara. I maj 1954 beräknas driften vid sågverket definitivt upphöra. Ett av Töreutredningen framlagt förslag om åtgärder för att tillföra Töre kommun ny permanent industriell verksamhet prövas f. n.

Med hänsyn till ovissheten om arbetsmarknadens utveckling är det svårt att exakt beräkna medelsbehovet under förevarande anslag såväl för innevarande som för nästa budgetår. Det är möjligt, att anslag å tilläggsstat måste begäras för innevarande budgetår. För budgetåret 1954/55 har arbetsmarknadsstyrelsen beräknat ett medelsbehov av 28 600 000 kronor. Departementschefen anser sig böra räkna med ett anslag av 25 000 000 kronor.

I två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Karl Andersson m. fl.* (I: 145) och den andra inom andra kammaren av herr *Carlsson i Bakeröd m. fl.* (II: 178), hemställes, att riksdagen måtte bemyndiga Kungl. Maj:t att av anslaget till Kostnader för arbetslöshetens bekämpande m. m. för statliga steninköp anvisa de ytterligare medel, utöver 1 000 000 kronor, som kan visa sig erforderliga.

Beträffande motiveringen för yrkandet hänvisas till motionen I: 145.

Utskottet. Till beredskapsarbeten kan f. n. hänvisas endast sådana arbetslösa, som är anmälda som hjälpsökande hos arbetslöshetsnämnd, medan arbeten som i sysselsättningsfrämjande syfte anordnas med anlitage av andra anslag än det nu förevarande står öppna för alla kategorier arbetslösa. I likhet med departementschefen finner utskottet detta icke rationellt i synnerhet som beredskapsarbetena enligt vad erfarenheten visat lättare än andra arbeten kan anpassas till det aktuella arbetsmarknadsläget. Utskottet tillstyrker sålunda att hänvisningsreglerna för beredskapsarbeten bringas i närmare överensstämmelse med motsvarande regler för övriga arbeten.

Utskottet ansluter sig även till departementschefens uppfattning att någon omläggning av formerna för arkivarbeten och musikerhjälp icke nu bör vidtagas.

Beträffande frågan om den övre åldersgränsen för erhållande av arbetslöshetshjälp vill utskottet icke motsätta sig att denna gräns för samtliga hjälpformer inbegripet tillstånd till sysselsättning vid statliga stenbeställningar i princip fastställas att sammanfalla med folkpensionsåldern. Enligt propositionen skall undantag från den övre gränsen för arbetslöshetshjälp kunna göras bl. a. för personer, som har försörjningsplikt mot minderåriga barn, samt för utlänningar, som icke åtnjuter folkpension. Utskottet förutsätter att dessa dispensmöjligheter även skall gälla för stenarbetarna vid de statliga beställningarna. Ett annat skäl för undantag utgör enligt ut-

skottets mening den i motionerna I: 145 och II: 178, speciellt med tanke på stenbeställningarna, framförda synpunkten, att avgång av överårig arbetskraft kan äventyra arbetsmöjligheterna för övriga på samma arbetsplats anställda personer.

Sedan riksdagen förra året fattade beslut om att de statliga stenbeställningarna, under förutsättning att svårigheter icke uppkom att sysselsätta den äldre arbetskraften, skulle avvecklas, har avsättningsförhållandena inom stenindustrin utvecklats i ogynnsam riktning. I anledning härav har Kungl. Maj:t hittills under innevarande budgetår anvisat 4,8 miljoner kronor till statliga stenbeställningar. Med hänsyn till ovissheten om marknadsläget förordar utskottet i likhet med departementschefen att medel för ändamålet får stå till Kungl. Maj:ts förfogande jämväl under nästa budgetår. Utskottet har härvid i anslutning till yrkandet i motionerna I: 145 och II: 178 förutsatt, att medel för statliga beställningar skall kunna anvisas i den utsträckning, som betingas av behovet att säkerställa sysselsättningen för ifrågavarande arbetskraft.

Vad departementschefen i övrigt anfört vid anmälan av förevarande anslag har icke föranlett någon erinran från utskottets sida.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må

- a) i anledning av motionerna I: 145 och II: 178 godkänna vad utskottet ovan anfört;
- b) till *Kostnader för arbetslöshetens bekämpande m. m.* för budgetåret 1954/55 anvisa ett reservationsanslag av 25 000 000 kronor.

50:o) **Kostnader för överflyttning av arbetskraft.** Kungl. Maj:t har (punkt 52, s. 126—129) föreslagit riksdagen att till *Kostnader för överflyttning av arbetskraft* för budgetåret 1954/55 anvisa ett reservationsanslag av 100 kronor.

För innevarande budgetår är anslaget uppfört med samma belopp. Vid utgången av budgetåret 1952/53 fanns en reservation av 1 587 659 kronor.

Från detta anslag bestrides bl. a. kostnaderna för vissa bidrag vid omskolning av s. k. friställd arbetskraft. Denna bidragsform tillkom år 1949 i samband med att ett större antal byggnadsarbetare beräknades behöva omskolas till verkstads- och annat arbete. Departementschefen föreslår i det följande vid behandlingen av anslaget till Arbetsmarknadsstyrelsens arbetsvårdsverksamhet enhetliga utbildningsbidrag för arbetslösa m. fl. Vid bifall härtill torde behovet av förstnämnda form av omskolningsbidrag och medelsbehovet för desamma under förevarande anslag i stort sett falla bort. Vid införande av omskolningsverksamheten för friställd arbetskraft förutsattes emellertid, att den skulle få utnyttjas även för änkor,

frånskilda m. fl. som ansågs behöva viss omskolning för att kunna återinpassas på arbetsmarknaden. Denna möjlighet till omskolning torde ej ha utnyttjats i större utsträckning. Då behov av omskolningsmöjligheter i angivna fall torde föreligga, bör emellertid anslaget fortfarande få tagas i anspråk härför, varvid de föreslagna enhetliga utbildningsbidragen bör tillämpas.

Med hänsyn till den förefintliga reservationen å anslaget erfordras endast formell medelsanvisning.

I detta sammanhang har utskottet till behandling förehaft två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Werner m. fl.* (I: 85) och den andra inom andra kammaren av herr *Gustafson i Göteborg m. fl.* (II: 111), i vilka motioner hemställes, att riksdagen till Sveriges KFUK:s riksförbund beviljar ett anslag av 20 000 kronor för kostnader i samband med inrättandet av kuratorstjänst för svensk ungdom i England.

Beträffande motiveringen för yrkandet hänvisas till motionen II: 111.

Utskottet. Enligt utskottets mening bör det i första hand ankomma på Kungl. Maj:t att pröva frågan om statsbidrag för det i motionerna I: 85 och II: 111 berörda ändamålet. Utskottet avstyrker sålunda ifrågavarande motionsyrkanden.

Då Kungl. Maj:ts förslag icke givit anledning till erinran, hemställer utskottet,

- a) att motionerna I: 85 och II: 111 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd;
- b) att riksdagen må till *Kostnader för överflyttning av arbetskraft* för budgetåret 1954/55 anvisa ett reservationsanslag av 100 kronor.

51:o) **Arbetskliniken i Stockholm.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 53, s. 130—132), vilket innebär oförändrat anslagsbelopp, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Arbetskliniken i Stockholm* för budgetåret 1954/55 anvisa ett reservationsanslag av 164 100 kronor.

52:o) **Bidrag till kommunal och enskild arbetsvårdsverksamhet.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 54, s. 132—134), vilket innebär en ökad medelsanvisning med 10 500 kronor i anledning av reservationsmedelsförbrukning, med 5 000 kronor till halvskyddad verksamhet och med

24 500 kronor till träningsverkstäder och arbetscentraler, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till kommunal och enskild arbetsvårdsverksamhet* för budgetåret 1954/55 anvisa ett reservationsanslag av 420 000 kronor.

53:o) **Arbetsmarknadsstyrelsens arbetsvårdsverksamhet.** Kungl. Maj:t har (punkt 55, s. 134—148) föreslagit riksdagen att dels godkänna de utbildningsvillkor för partiellt arbetsföra och arbetslösa, som av departementschefen förordats, dels ock till Arbetsmarknadsstyrelsens arbetsvårdsverksamhet för budgetåret 1954/55 anvisa ett reservationsanslag av 2 100 000 kronor.

Av det för innevarande budgetår anvisade anslaget av 1 950 000 kronor har 1 850 000 kronor beräknats till omskolningsbidrag, 50 000 kronor till läkarundersökningar, 45 000 kronor till psykotekniska prov och 5 000 kronor till upplysningsverksamhet.

Departementschefen behandlar till en början en utredning av arbetsmarknadsstyrelsen och överstyrelsen för yrkesutbildning med förslag till enhetliga utbildningsvillkor för partiellt arbetsföra, arbetslösa och s. k. friställd arbetskraft.

Nuvarande utbildningsvillkor för ifrågavarande kategorier har utformats under olika förutsättningar och vid skilda tidpunkter samt företer sinsemellan betydande skillnader. Yrkesutbildning av arbetslösa och friställd arbetskraft försiggår uteslutande vid av överstyrelsen för yrkesutbildning anordnade kurser. Även för partiellt arbetsföra, som f. n. är den ojämförligt största av ifrågavarande tre grupper kursdeltagare, utnyttjas sådana kurser i stor utsträckning. På de utbildningsplatser, som mottager olika kategorier utbildningssökande, kan det förekomma, att kursdeltagarna erhåller olika förmåner utan att skiljaktigheterna är sakligt motiverade. Av lättförklarliga skäl kan detta skapa en viss irritation. Även ur mera allmän synpunkt är det enligt departementschefen av intresse att utbildningsbidrag i likartade fall utgår efter samma grunder. Det anses därför önskvärt, att ett i det väsentliga enhetligt system för utbildningsbidrag till ifrågavarande grupper införes. Åtgärder i detta syfte utgör också ett naturligt led i det pågående arbetet för att stärka beredskapen mot arbetslöshet.

Det föreliggande förslaget innebär, att kontantunderstöden för arbetslösa skall läggas till grund vid beräkningen av de maximala förmånerna. Härjämte skall timpenning utgå. Såsom högsta gräns för bidragen har satts arbetsinkomsten inom det blivande yrket. Jämfört med nuvarande olika maximala förmåner medför förslaget en jämkning i både höjande och sänkande riktning.

Departementschefen finner förslaget i det hela väl avvägt och kan med vissa jämkningar ansluta sig till detsamma. Hans erinringar föranledes främst av att de av Kungl. Maj:t beslutade höjningarna av kontantunderstödens maximibelopp inte går så långt som arbetsmarknadsstyrelsen i förevarande sammanhang föreslagit. Departementschefens förslag innebär, att utbildningsbidragets maximibelopp vid utbildning i hemort, som tillhör ortsgrupp 5, blir per månad 418 kronor för ensamstående och 538 kronor för makar utan barn. Vid utbildning utom hemorten, då både denna och utbildningsorten tillhör ortsgrupp 5, blir motsvarande maximibelopp 418 och 685 kronor.

I annat sammanhang anmäler departementschefen frågan om förbättrade folkpensionsförmåner till svårt invalidiserade, varvid föreslås en höjning av blindtillägget och ett särskilt tillägg i vissa andra fall av hjälplöshet. I anslutning därtill förordas, att dessa förmåner, vilka enligt förslaget icke skall räknas såsom inkomst vid fastställandet av folkpensionens storlek, ej heller bör betraktas som inkomst vid bestämmandet av förevarande utbildningsbidrag. I övrigt anses emellertid liksom hittills vid bestämmandet av bidragen hänsyn böra tagas till utgående pension, försäkringsersättning, arbetslönen i kommande yrke m. m.

Vad angår övriga föreslagna förmåner bör enligt departementschefens mening starthjälp efter slutad utbildning lämnas mot återbetalningsskyldighet, varvid tidpunkten för återbetalningen torde böra bestämmas efter omständigheterna i det enskilda fallet. I fråga om militärskadade bör återbetalningsskyldighet dock ej föreligga.

I fråga om kostnadsfördelningen mellan stat och kommun anför departementschefen följande.

Beträffande kostnadsfördelningen mellan stat och kommun utgår förslaget från att kommunerna skall bidra med 25 % av kostnaderna för utbildningsbidrag till såväl partiellt arbetsföra som arbetslösa. Denna fördelning har i remissyttrandena mött erinran endast från svenska stadsförbundet, som förordat en begränsning av kommunernas bidragsskyldighet till kostnaderna för familjeförsörjningen. I jämförelse med gällande regler innebär det av arbetsmarknadsstyrelsen och överstyrelsen för yrkesutbildning framlagda förslaget en överflyttning av kostnader såväl från staten till kommunerna som från kommunerna till staten. Beträffande partiellt arbetsföra tillämpas f. n. angivna kostnadsfördelning med det undantaget att kommunerna inte betalar någon del av timpenning, som bestrides från det under åttonde huvudtiteln uppförda anslaget till Bidrag till vissa omskolningskurser m. m. Kostnaderna för arbetslösa med undantag av friställda ankommer i princip på kommunerna med rätt till statsbidrag med 20—80 % av kostnaderna. Vid kurser för friställda betalar staten hela kostnaden. Såvitt angår de partiellt arbetsföra må framhållas, att yrkesutbildning och omskolning av sådana tidigare meddelades endast av pensionsstyrelsen och sedermera av både pensionsstyrelsen och arbetsmarknadsstyrelsen samt att huvuddelen av pensionsstyrelsens verksamhet på detta område numera överförts till arbetsmarknadsstyrelsen. Pensions-

styrelsen tillämpade i sin verksamhet den principen att vederbörande kommun eller enskild skulle svara för minst 25 % av utbildningskostnaderna, medan kommunerna vid utbildning genom arbetsmarknadsstyrelsen endast behövde betala 25 % av kostnaderna för familjens försörjning. I denna del innebär förslaget sålunda endast en återgång till en tidigare tillämpad regel. Den som kurser för friställd arbetskraft betecknade utbildningsformen tillkom under extraordinära förhållanden, som numera ej längre råder. Dess fortsatta användning i nuvarande arbetsmarknadsläge synes knappast motiverad. Under sådana förhållanden skulle kostnaderna för utbildningsbidrag åt arbetslösa i princip ankomma på kommunerna. Det synes emellertid rimligt, att kommunernas ansvar i detta hänseende begränsas till 25 % med möjlighet att, om arbetsmarknadsstyrelsen så bestämmer, inräkna denna andel i underlaget för årskostnadsbidrag till kommunens arbetslöshetskostnader.

Med hänsyn till det anförda och till behovet av enhetliga regler tillstyrker departementschefen det föreliggande förslaget i vad det gäller kostnadsfördelningen. I enlighet med detta bör staten kunna om särskilda skäl föreligger helt bestrida kostnaderna för utbildningsbidrag. Detta bör bl. a. tillämpas beträffande personer som skadats i militärtjänst samt vissa utländska medborgare.

Departementschefen övergår här efter till beräkningen av anslaget till arbetsmarknadsstyrelsens arbetsvårdsverksamhet.

Med anledning av det ökade behovet av omskolning och yrkesutbildning för partiellt arbetsföra, vartill främst det ändrade arbetsmarknadsläget bidragit, höjdes medelsanvisningen till styrelsens utbildningsverksamhet för innevarande budgetår med 1 000 000 kronor till 1 850 000 kronor. Efter en av styrelsen angiven på styrelsen fallande genomsnittskostnad per utbildningsfall av ca 2 500 kronor beräknas de anvisade medlen jämte den förefintliga reservationen å anslaget ge möjlighet till utbildning av ca 750 personer. Denna relativt låga siffra förklaras dels av att utbildningsbidragen höjts fr. o. m. den 1 juli 1953 i anslutning till levnadskostnadsstegringarna och dels av att den genomsnittliga utbildningstiden ökat. För nästa budgetår räknar styrelsen med ett till 800 ökat antal utbildningsfall, vilket efter de antagna beräkningsgrunderna ger ett medelsbehov av ca 2 000 000 kronor. Vid bifall till styrelsens förut redovisade förslag till ändrade bidragsgrunder beräknas genomsnittskostnaden per fall öka med ca 100 kronor samt medelsbehovet följaktligen till 2 080 000 kronor. Såsom framgår av det föregående har departementschefen förordat en viss minskning av de förmåner, som styrelsen föreslagit. Med hänsyn härtill anses ökningen av medelsanvisningen för utbildning kunna begränsas. Departementschefen förordar, att det för ändamålet avsedda beloppet höjes med 150 000 till 2 000 000 kronor. I övrigt tillstyrkes ej någon höjning av anslaget.

I förevarande sammanhang har utskottet till behandling förehåft följande motioner, nämligen

dels en inom andra kammaren av herrar *Jonsson* i Strömsund och *Severin* i Gävle väckt motion (II: 126), vari hemställes, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte begära, att de i motionen framförda synpunkterna beaktas och att Kungl. Maj:t vidtager åtgärder för att de så snabbt som möjligt skall förverkligas,

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Elfvig m. fl.* (I: 226) och den andra inom andra kammaren av herr *Gustafsson* i Stockholm *m. fl.* (II: 264), i vilka motioner hemställes, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställer om de undersökningar och förslag vartill de i motionerna anförda synpunkterna kan föranleda,

dels ock två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herrar *Sigfrid Larsson* och *Ahlkvist* (I: 358) samt den andra inom andra kammaren av herrar *Hansson* i Önnarp och *Gustafson* i Göteborg (II: 400), i vilka motioner hemställes, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa att de nya bestämmelserna för beviljande av utbildningsbidrag och i förekommande fall bidrag till familjeförsörjning åt civilskadade utformas så, att kommunandelen icke erhåller karaktär av fattigvård, samt att det uppdrages åt landstingen i stället för primärkommuner inom landstingsområden att handlägga ärenden rörande civilskadades omskolning och svara för kommunandelen av kostnaderna för denna verksamhet.

Beträffande motiveringen för yrkandena hänvisas till motionerna II: 126, II: 264 och I: 358.

Utskottet. Det föreliggande förslaget till enhetliga utbildningsvillkor för partiellt arbetsföra och arbetslösa syftar främst till att undanröja icke sakligt motiverade skiljaktigheter i fråga om nu utgående förmåner under utbildning. Såsom departementschefen framhållit torde införandet av ett enhetligt system för utbildningsbidrag till ifrågavarande grupper därjämte få ses som ett naturligt led i det pågående arbetet för att stärka beredskapen mot arbetslöshet. Mot den föreslagna kostnadsfördelningen mellan stat och kommun, innebärande en överflyttning av kostnader såväl från staten till kommunerna som från kommunerna till staten, synes någon invändning icke heller böra göras. Med hänsyn till det anförda och då enskildheterna i förslaget icke givit utskottet anledning till särskilt uttalande tillstyrker utskottet att de av departementschefen förordade utbildningsvillkoren godkännes.

Härav följer att utskottet icke kan biträda yrkandet i motionerna I: 358 och II: 400 om att landstingen skall åläggas att i stället för primärkommunerna svara för kommunandelen av kostnaderna och administrationen för bidrag till partiellt arbetsföra. Däremot finner utskottet i anledning av

vad i samma motioner i övrigt yrkats sådan ändring böra vidtagas i lagen om kommunala pensionstillskott m. m., att kommunala bidrag till partiellt arbetsföra under utbildning skall i likhet med vad som gäller för dylikt bidrag vid pensionsstyrelsens yrkesutbildningsverksamhet kunna lämnas med föreskrift att ifrågakvarande medel icke skall betraktas som fattigvård.

I motionerna I: 226 och II: 264 har dragits upp frågan om ökade insatser från samhällets sida för inlemmandet av den handikappade arbetskraften i arbetslivet. I sådant syfte förordas bl. a. en intimare samverkan mellan sjukvården och arbetsvården, effektivisering av eftersjukhusvården och arbetsvården samt ökade anslag till statens arbetsklirik. Utskottet delar motionärernas uppfattning om betydelsen av ökade resurser för rehabiliteringsverksamheten och vikten av samordning mellan de medicinska och arbetsvårdande åtgärderna. Att dessa frågor även är föremål för de närmast ansvariga myndigheternas särskilda uppmärksamhet framgår bl. a. därav, att medicinalstyrelsen i samråd med arbetsmarknadsstyrelsen och styrelsen för statens arbetsklirik i Stockholm m. fl. nyligen uppdragit riktlinjer för en planering och samordning av rehabiliteringsverksamheten inom sjukvårdsområdena. Då härunder framkommande förslag kan förväntas bli prövade av Kungl. Maj:t, anser sig utskottet icke böra tillstyrka motionernas yrkande om skrivelse till Kungl. Maj:t i ämnet.

Vad slutligen angår motionen II: 126, vars utredningsyrkande går ut på skattefrihet för utbildningsbidrag till partiellt arbetsföra, får utskottet hänvisa till att innevarande års riksdag med bifall till bevillningsutskottets betänkande nr 19 icke funnit motionsvis framställt yrkande i samma fråga föranleda någon riksdagens åtgärd.

Under åberopande av det anförda och då utskottet icke funnit anledning till erinran mot anslagsberäkningen hemställer utskottet,

I. att motionerna I: 226 och II: 264 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd;

II. att motionen II: 126 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd;

III. att riksdagen må i anledning av motionerna I: 358 och II: 400 i skrivelse till Kungl. Maj:t giva tillkänna vad utskottet ovan anförde;

IV. att riksdagen må

a) godkänna de utbildningsvillkor för partiellt arbetsföra och arbetslösa, som av departementschefen i statsrådsprotokollet över socialärenden för den 4 januari 1954 förordats;

b) till *Arbetsmarknadsstyrelsens arbetsvårdsverksamhet* för budgetåret 1954/55 anvisa ett reservationsanslag av 2 100 000 kronor.

54:o) **Kostnader för arbetsmarknadsstyrelsens förrådsverksamhet.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 56, s. 148—151), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Kostnader för arbetsmarknadsstyrelsens förrådsverksamhet* för budgetåret 1954/55 anvisa ett reservationsanslag av 100 kronor.

Förbättrande av bostadsförhållandena m. m.

55:o) **Statens nämnd för byggnadsforskning: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 66, s. 175 och 176), vilket innebär en ökad medelsanvisning med 5 000 kronor för avlöningar åt kanslipersonalen, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för statens nämnd för byggnadsforskning, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1954/55:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> ...	20 700
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	6 100
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	22 800
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	23 500

Summa kronor 73 100;

b) till *Statens nämnd för byggnadsforskning: Avlöningar* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 73 100 kronor.

56:o) **Statens nämnd för byggnadsforskning: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 67, s. 176 och 177), vilket innebär en anslagsminskning med 5 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens nämnd för byggnadsforskning: Omkostnader* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 47 000 kronor.

57:o) **Byggnadsforskning.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 68, s. 177), som innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Byggnadsforskning* för budgetåret 1954/55 anvisa ett reservationsanslag av 275 000 kronor.

58:o) **Statens nämnd för samlingslokaler.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 69, s. 177 och 178), vilket upptar oförändrat anslagsbelopp, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens nämnd för samlingslokaler* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 31 800 kronor.

59:o) **Bidrag till vissa riksorganisationer för samlingslokaler.** Kungl. Maj:t har (punkt 70, s. 178 och 179) föreslagit riksdagen att till Bidrag till vissa riksorganisationer för samlingslokaler för budgetåret 1954/55 anvisa ett anslag av 15 000 kronor.

Under denna rubrik har fr. o. m. budgetåret 1947/48 anvisats ett obe-tecknat anslag av 15 000 kronor, varav 5 000 kronor utgått till envar av följande sammanslutningar, nämligen Bygdegårdarnas riksförbund, Folkets husföreningarnas riksorganisation och Ordenshusens riksförening såsom bidrag till sammanslutningarnas verksamhet under budgetåret.

I enlighet med förslag av statens nämnd för samlingslokaler uppföres anslaget med oförändrat belopp.

I två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herrar *Hjalmar Nilsson* och *Bengtson* (I: 283) samt den andra inom andra kammaren av herr *Larsson* i Luttra *m. fl.* (II: 397), hemställes, att riksdagen måtte till Bygdegårdarnas riksförbund, Folkets husföreningarnas riksorganisation och Våra gårdar, riksföreningen för nykterhetsrörelsens allmänna samlingslokaler, för budgetåret 1954/55 bevilja ett anslag på 30 000 kronor att lika fördelas mellan de angivna organisationerna.

Beträffande motiveringen för yrkandet hänvisas till motionen II: 397.

Utskottet. Då frågan om höjt anslag till ifrågavarande ändamål i första hand synes böra prövas av Kungl. Maj:t avstyrker utskottet motionerna I: 283 och II: 397.

Utskottet får med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställa,

att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 283 och II: 397 till *Bidrag till vissa riksorganisationer för samlingslokaler* för budgetåret 1954/55 anvisa ett anslag av 15 000 kronor.

60:o) **Bidrag till anordnande av allmänna samlingslokaler.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 71, s. 179), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till anordnande av allmänna samlingslokaler* för budgetåret 1954/55 anvisa ett reservationsanslag av 100 kronor.

61:o) **Statens bosättningslån: Ersättning åt ortsombud.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 72, s. 179 och 180), vilket innebär en ökad medelsanvisning med 10 000 kronor i anledning av att ersättningarna till ortsombuden höjes, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens bosättningslån: Ersättning åt ortsombud* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 60 000 kronor.

62:o) **Statens bosättningslån: Ersättning åt riksbanken.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 73, s. 180), vilket upptar oförändrat anslag, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens bosättningslån: Ersättning åt riksbanken* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 325 000 kronor.

Sjuk- och yrkesskadeförsäkring m. m.

63:o) **Försäkringsrådet: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 74, s. 181—184), vilket innebär en anslagsminskning med 8 700 kronor i anledning av vissa omräkningar, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för försäkringsrådet, att gälla tills vidare fr. o. m. budgetåret 1954/55:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	345 400
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	75 200
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	148 200
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	254 500

Summa kronor 823 300;

b) till *Försäkringsrådet: Avlöningar* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 823 300 kronor.

64:o) **Försäkringsrådet: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 75, s. 184), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Försäkringsrådet: Omkostnader* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 31 600 kronor.

65:o) **Riksförsäkringsanstalten: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 76, s. 184—186), vilket innebär en ökad medelsanvisning för automatiska utgiftstegringar med 50 000 kronor samt vissa ändringar i personalförteckningen med hänsyn till avgång från tjänster, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för riksförsäkringsanstalten, vilka av departementschefen i statsrådsprotokollet över socialärenden för den 4 januari 1954 förordats;

b) godkänna följande avlöningsstat för riksförsäkringsanstalten, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1954/55:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	2 059 500
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	63 600
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ...	3 324 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	2 822 900
	Summa kronor 8 270 000;

c) till *Riksförsäkringsanstalten: Avlöningar* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 8 270 000 kronor.

66:o) **Riksförsäkringsanstalten: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 77, s. 186 och 187), vilket beträffande medelsanvisningen innebär å ena sidan en ökning med 8 000 kronor till reseersättningar, 3 500 kronor till övriga expenser och 500 kronor till publikationstryck samt å andra sidan en minskning med 6 500 kronor till bränsle m. m., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Riksförsäkringsanstalten: Omkostnader* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 683 500 kronor.

67:o) **Riksförsäkringsanstalten: Riksförsäkringsanstaltens ortsombud m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 78, s. 188), vilket innebär en anslagsminskning med 10 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Riksförsäkringsanstalten: Riksförsäkringsanstaltens ortsombud m. m.* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 313 000 kronor.

68:o) **Vissa tillägg å ersättningar i anledning av olycksfall i arbete m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 81, s. 191), vilket innebär en anslagsminskning med 200 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Vissa tillägg å ersättningar i anledning av olycksfall i arbete m. m.* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 4 900 000 kronor.

69:o) **Bidrag till fiskares försäkring.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 83, s. 192), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till fiskares försäkring* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 100 000 kronor.

Arbetskydd.

70:o) **Arbetskyddsstyrelsen: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 84, s. 193—197), vilket innebär en ökad medelsanvisning med 10 000 kronor för löneklassuppflyttningar och reglerad befordringsgång, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för arbetskyddsstyrelsen, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1954/55:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	411 500
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	49 200
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ...	217 100
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	328 200

Summa kronor 1 006 000;

b) till *Arbetskyddsstyrelsen: Avlöningar* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 1 006 000 kronor.

71:o) **Arbetskyddsstyrelsen: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 85, s. 197 och 198), vilket beträffande medelsanvisningen innebär å ena sidan en ökning med 5 000 kronor till expenser och 2 000 kronor till publikationstryck samt å andra sidan en minskning med 1 000 kronor till bränsle m. m., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Arbetskyddsstyrelsen: Omkostnader* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 136 500 kronor.

72:o) **Yrkesinspektionen: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 86, s. 199—201), vilket innebär en anslagshöjning med 21 000 kronor i anledning av löneklassuppflyttningar m. m., hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för yrkesinspektionen, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1954/55:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	1 085 700
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	23 400
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ...	449 500
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	814 400
	Summa kronor 2 373 000;

b) till *Yrkesinspektionen*: *Avlöningar* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 2 373 000 kronor.

73:o) **Yrkesinspektionen: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 87, s. 201—203), vilket innebär en uppräknig av anslagsposten till reseersättningar med 50 000 kronor och en minskning av posten till bränsle, lyse och vatten med 500 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Yrkesinspektionen: Omkostnader* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 553 000 kronor.

74:o) **Undervisnings- och upplysningsverksamhet på arbetarskyddets område.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 88, s. 203), vilket upptar oförändrat anslagsbelopp, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Undervisnings- och upplysningsverksamhet på arbetarskyddets område* för budgetåret 1954/55 anvisa ett anslag av 90 000 kronor.

75:o) **Ersättningar för vissa läkarundersökningar enligt arbetarskyddslagen.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 89, s. 204), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ersättningar för vissa läkarundersökningar enligt arbetarskyddslagen* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 5 000 kronor.

Folkpensionering m. m.

76:o) **Pensionsstyrelsen: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 90, s. 205—209) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för pensionsstyrelsen, som föranledes av vad departementschefen förorddat, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för pensionsstyrelsen, att tillämpas tills vidare

fr. o. m. budgetåret 1954/55, dels ock till Pensionsstyrelsen: Avlöningar för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 4 820 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 4 737 000 kronor.

Vad angår av pensionsstyrelsen föreslagna personalförstärkningar framhåller departementschefen att det givetvis är angeläget att åtgärder vidtages för att förhindra uppkomsten av en större arbetsbalans, som medför att invalider och andra pensionsberättigade får vänta längre än nödvändigt på beslut om sina folkpensioner. Med hänsyn till vad pensionsstyrelsen anfört rörande arbetsförhållandena inom gransknings- och sjukvårdsbyråerna anses därför möjlighet till någon förstärkning av dessa byråer böra öppnas. Behovet härav framhäves av att en förste byråsekreterare å övergångsstat torde avgå under loppet av nästa budgetår. Departementschefen kan emellertid endast tillstyrka, att ett belopp av 55 000 kronor beräknas för tillfällig förstärkning av ifrågavarande båda byråer med amanuenspersonal. Ehuru den av styrelsen omnämnda förste byråsekreterarbefattningen å övergångsstat torde komma att uppehållas under en del av nästa budgetår, anses anslaget samtidigt kunna minskas med ett av styrelsen angivet belopp av 22 884 kronor.

Styrelsen har föreslagit, att för personal i huvudsakligen biträdesgrad skall beräknas ett belopp av 250 000 kronor under nästa budgetår. Departementschefen förordar, att samma belopp som för innevarande budgetår anvisats till personal för vissa engångsarbeten eller 245 000 kronor beräknas under anslaget även för nästa budgetår.

I enlighet med styrelsens förslag bör 65 kontorsbiträdestjänster i Ce 8 överföras på ordinarie stat. Av de å övergångsstat uppförda befattningarna kan en tjänst som förste aktuarie i Ca 29 och 2 tjänster som förste byråsekreterare i samma lönegrad utgå.

Anslaget bör vid bifall till departementschefens förslag höjas med 32 116 kronor. För löneklassuppflyttningar m. m. bör anslaget höjas med ytterligare 51 461 kronor. Den sammanlagda höjningen blir avrundat 83 000 kronor.

Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för pensionsstyrelsen, som föranledes av vad departementschefen i statsrådsprotokollet över socialärenden för den 4 januari 1954 förordat;

b) godkänna följande avlöningsstat för pensionsstyrelsen, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1954/55:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	1 692 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	64 750
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	1 392 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	1 671 250
	Summa kronor 4 820 000 ;

c) till *Pensionsstyrelsen*: *Avlöningar* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 4 820 000 kronor.

77:o) **Pensionsstyrelsen: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 91, s. 209 och 210), vilket beträffande medelsanvisningen innebär å ena sidan en ökning med 6 000 kronor till sjukvård m. m. och med 19 000 kronor till kostnader för folkpensionernas utbetalande m. m. samt å andra sidan en minskning av posten till expenser med 12 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Pensionsstyrelsen: Omkostnader* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 1 172 500 kronor.

78:o) **Pensionsstyrelsen: Pensionsstyrelsens ortsombud.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 92, s. 210 och 211), vilket upptar oförändrat anslagsbelopp, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Pensionsstyrelsen: Pensionsstyrelsens ortsombud* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 415 000 kronor.

79:o) **Bidrag till folkpensioner m. m.** Kungl. Maj:t har (punkt 93, s. 211—215) föreslagit riksdagen att till Bidrag till folkpensioner m. m. för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 1 085 000 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 1 030 000 000 kronor.

För nästa budgetår beräknar pensionsstyrelsen en ökning av medelsbehovet jämfört med det för innevarande budgetår anvisade anslaget med 52 milj. kronor. Denna ökning beror dels på att sammanlagda antalet folkpensionärer beräknas stiga trots att invalidpensionärernas antal förutsättes minska något, dels på att i anslaget för innevarande budgetår inräknats endast ett halvt årsbelopp av kostnadsstegringarna på grund av de reformer, som trätt i kraft den 1 januari 1954, och dels på att kommunerna beviljat kommunala bostadstillägg i avsevärt större omfattning än enligt tidigare antaganden skulle bli fallet. Vad sistnämnda faktor an-

går må nämnas, att man vid beräkningen av anslaget för innevarande budgetår uppskattade de kommunala bostadstilläggen under första halvåret 1954 till 59,3 milj. kronor eller för helt budgetår ca 119 milj. kronor medan pensionsstyrelsen nu uppskattat beloppet för budgetåret 1954/55 till ca 219 milj. kronor. Även sistnämnda uppskattning är i hög grad osäker; då fastställandet av grunderna praktiskt taget helt ankommer på kommunerna själva är man hänvisad till uppskattningar intill dess att samtliga ifrågakommande folkpensioner omräknats, vilket inte torde vara fallet förrän om ytterligare någon tid. Ehuru statens kostnader för ifrågavarande tillägg sålunda synes komma att stiga till avsevärda belopp anser departementschefen det glädjande att på detta sätt kunna konstatera villigheten hos kommunerna — som själva bestrider i genomsnitt mer än hälften av kostnaderna för bostadstilläggen — att förbättra folkpensionärernas ställning.

Pensionsstyrelsens beräkning av medelsbehovet enligt nu gällande grunder för nästa budgetår, vilken beräkning såsom framhållits med nödvändighet måste vara i viss mån osäker, anses böra godtagas. I särskild proposition föreslår Kungl. Maj:t höjning av blindtilläggen inom folkpensioneringen m. m., vilka förslag beräknas medföra en ökning av statens kostnader under detta anslag med ca 3 milj. kronor för år. Då höjningarna föreslås träda i kraft den 1 juli 1954 bör anslaget för nästa budgetår räknas upp med nämnda belopp och sålunda uppföras med 1 085 milj. kronor.

I två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herrar *Anderberg* och *Hjalmar Nilsson* (I: 363) samt inom andra kammaren av herr *Nilsson* i Göingegården *m. fl.* (II: 381), hemställes, att riksdagen hos Kungl. Maj:t måtte begära en utredning om fördelningen mellan staten och kommunerna av kostnaderna för folkpensioneringen.

Beträffande motiveringen för yrkandet hänvisas till motionen I: 363.

Utskottet, som avser att i annat sammanhang behandla motionerna I: 363 och II: 381, får erinra att andra lagutskottet numera i utlåtande nr 13 tillstyrkt Kungl. Maj:ts förslag om höjning av blindtilläggen inom folkpensioneringen m. m.

Vid sådant förhållande och då utskottet icke funnit anledning till erinran mot departementschefens anslagsberäkning hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till folkpensioner m. m.* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 1 085 000 000 kronor.

80:o) **Indextillägg å folkpensioner.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 94, s. 215), vilket under antagande att pensionspristalet under nästa budgetår icke kommer att stiga till 140 och ej heller sjunka till 130 eller lägre innebär en anslagshöjning med 1 000 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Indextillägg å folkpensioner* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 243 000 000 kronor.

81:o) **Ersättning till postverket för pensionsutbetalningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 95, s. 216), vilket innebär en ökad medelsanvisning med 50 000 kronor till följd av ökat antal utbetalningar, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ersättning till postverket för pensionsutbetalningar* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 3 250 000 kronor.

82:o) **Åtgärder till förebyggande och hävande av invaliditet.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 96, s. 216—218), vilket innebär en anslagsminskning med 325 000 kronor i anledning av att huvuddelen av pensionsstyrelsens yrkesutbildande verksamhet överflyttats till arbetsmarknadsstyrelsen, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Åtgärder till förebyggande och hävande av invaliditet* för budgetåret 1954/55 anvisa ett reservationsanslag av 13 200 000 kronor.

83:o) **Särskilda barnbidrag till änkors och invaliders barn m. m.** Kungl. Maj:t har (punkt 97, s. 218 och 219) föreslagit riksdagen att till Särskilda barnbidrag till änkors och invaliders barn m. m. för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 12 100 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 14 500 000 kronor.

Enligt pensionsstyrelsens beräkning skulle medelsbehovet under detta anslag bli icke oväsentligt lägre än vad som förutsågs när beslut vid 1953 års riksdag fattades om höjning av maximibeloppet för de särskilda barnbidragen. Detta beror främst på att kommunernas andel i kostnaderna på grund av stegrat skatteunderlag numera beräknas bli större än man då antog. Styrelsens anslagsberäkning anses böra godtagas.

I propositionen nr 29, vilken hänvisats till lagutskott, har departementschefen i analogi med vad han föreslagit i fråga om rätten till allmänt barnbidrag och bidragsförskott förordnat, att särskilt barnbidrag skall utgå för nomadskolbarn även för tid, varunder barnet är inackorderat vid nomadskola. Sistnämnda ändring beräknas medföra en ytterst ringa kostnadsökning.

Utskottet, som erinrar att riksdagen numera med bifall till andra lagutskottets hemställan i utlåtande nr 1 godkänt ifrågavarande ändring i lagen om särskilda barnbidrag, tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså,

att riksdagen må till *Särskilda barnbidrag till änkors och invaliders barn m. m.* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 12 100 000 kronor.

84:o) **Bidrag till de blindas förening.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 98, s. 219 och 220), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till de blindas förening* för budgetåret 1954/55 anvisa ett anslag av 365 000 kronor.

Diverse.

85:o) **Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Byggnadsstyrelsens delfond. Ersättning till statens domäners fond för upplåten mark.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 99 och 100, s. 221) hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1954/55 såsom förslagsanslag anvisa

a) till *Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Byggnadsstyrelsens delfond* 1 367 000 kronor;

b) till *Ersättning till statens domäners fond för upplåten mark* 17 600 kronor.

86:o) **Statens hyresråd: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 101, s. 221—224), vilket innebär en ökad medelsanvisning med 5 000 kronor till tillfällig amanuenshjälp, 5 500 kronor för löneklassuppflyttningar m. m. samt med 35 000 kronor till fastighetsomkostnadsundersökningar, för vilka kostnaderna tidigare täckts genom anslagsöverskridanden, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens hyresråd: Avlöningar* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 733 500 kronor.

87:o) **Statens hyresråd: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 102, s. 224 och 225), vilket beträffande medelsanvisningen innebär å ena sidan en höjning med 5 200 kronor för expenser och med 9 800 kronor för fastighetsomkostnadsundersökningarna samt å andra sidan en minskning av posten till reseersättningar med 1 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens hyresråd: Omkostnader* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 76 000 kronor.

88:o) **Kostnader för genomförande av en behovsprövning på bostadsmarknaden.** Kungl. Maj:t har (punkt 103, s. 225—227) föreslagit riksdagen att till Kostnader för genomförande av en behovsprövning på bostadsmarknaden för budgetåret 1954/55 anvisa ett anslag av 75 000 kronor.

För innevarande budgetår har anslaget uppförts med samma belopp.

Med anledning av förslag i propositionen 1953:151 beslöt 1953 års riksdag, att åtgärder grundade på frivilliga överenskommelser med fastighetsägarorganisationerna borde vidtagas för genomförande av en behovsprövning vid fördelningen av lediga bostadslägenheter. För täckande av de kostnader, som därvid beräknades uppkomma, anvisade riksdagen under femte huvudtiteln ett anslag av 75 000 kronor. Sedermera tillkallade chefen för justitiedepartementet den 22 maj 1953 en sakkunnig jämte sekreterare att upptaga förhandlingar med fastighetsägarorganisationerna rörande genomförandet av ifrågavarande behovsprövning. Förhandlingarna gav bl. a. till resultat, att de deltagande organisationerna beslöt inrätta ett gemensamt organ, centralrådet för bostadsfördelning, med vissa uppgifter i fråga om behovsprövningen. Efter därom av organisationerna gjord framställning har Kungl. Maj:t den 24 juli 1953 förordnat ordförande jämte suppleant för denne i centralrådet.

Centralrådet för bostadsfördelning har beräknat anslagsbehovet för nästa budgetår till 152 800 kronor, därav för arvoden 14 600 kronor, för propaganda 130 000 kronor och för övriga omkostnader 8 200 kronor.

Departementschefen är i likhet med statskontoret böjd för att antaga, att centralrådet underskattat möjligheterna att genom radion och dagspressen utan kostnad för statsverket bedriva erforderlig upplysningsverksamhet. Med hänsyn härtill och då närmare erfarenheter saknas av den nyligen påbörjade verksamheten, är departementschefen f. n. icke beredd förorda en höjning av anslaget.

I två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Aastrup* (I: 284) och den andra inom andra kammaren av herr *Nyberg m. fl.* (II: 383), hemställes, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t ville göra framställning om att Kungl. Maj:t måtte verka för en sådan modifikation av den frivilliga överenskommelsen om behovsprövning på bostadsmarknaden, att äkta makar och bostadssökande, som ämnar ingå äktenskap, skall beredas tillgång till ledigblivna lägenheter om två rum och kök samt ensamstående personer till lägenheter om ett rum och kök.

Beträffande motiveringen för yrkandet hänvisas till motionen II: 383.

Utskottet. Med anledning av yrkandet i motionerna I: 284 och II: 383 får utskottet erinra, att riktlinjerna för den frivilliga behovsprövningen på bostadsmarknaden i huvudsak innebär att lägenheter om ett rum och

kök, som icke är påtagligt olämpliga som familjebostäder, skall upplåtas till hushåll om minst två personer och lägenheter om två eller flera rum och kök till hushåll om minst tre personer. Avvikelser från normerna kan medges under vissa förutsättningar bl. a. om bostadsläget på en ort är sådant att en strikt tillämpning av normerna icke är behövlig.

Med sin framställning har motionärerna åsyftat sådan ändring av normerna att även ensamstående skall kunna få hyra lägenheter om ett rum och kök samt äkta makar utan barn liksom personer, som ämnar ingå äktenskap, lägenheter om två rum och kök. Utskottet vill i anslutning här till erinra att ifrågavarande spørsmål i anledning av väckta motioner ingående behandlats av förra årets riksdag i samband med att riksdagen förordade att försök skulle göras med en frivillig behovsprövning. Samma frågor har även diskuterats i ett interpellationssvar i november 1953 från justitieministern, som därvid framhöll bl. a., att normerna bör modifieras över lag, om en mera allmän lättnad i läget skulle inträda, samt att regeringen kommer att följa utvecklingen på detta område med uppmärksamhet. Utskottet, som understryker detta uttalande, finner sig med hänsyn till det anförda icke böra tillstyrka motionärernas yrkande om skrivelse till Kungl. Maj:t i ämnet.

På grund härav och då anslagsberäkningen icke givit anledning till erinran hemställer utskottet,

a) att riksdagen må till *Kostnader för genomförande av en behovsprövning på bostadsmarknaden* för budgetåret 1954/55 anvisa ett anslag av 75 000 kronor;

b) att motionerna I: 284 och II: 383 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd.

89:o) **Ersättningar för skador vållade av vissa rymlingar m. fl.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 104, s. 227), vilket innebär oförändrat anslag, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ersättningar för skador vållade av vissa rymlingar m. fl.* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 40 000 kronor.

90:o) **Internationellt socialpolitiskt samarbete.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 105, s. 227 och 228), vilket innebär en ökad medelsanvisning med 50 000 kronor i anledning av att Sveriges andel i kostnaderna för den internationella arbetsorganisationen beräknats stiga, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Internationellt socialpolitiskt samarbete* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 830 000 kronor.

91:o) **Bidrag till utlandssvenskarnas förening.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 106, s. 228—230), vilket innebär en anslagsminskning med 24 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till utlandssvenskarnas förening* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 80 000 kronor.

92:o) **Understöd åt utlandssvenskar m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 107, s. 230), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Understöd åt utlandssvenskar m. m.* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 25 000 kronor.

93:o) **Understöd åt flyktingar m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 108, s. 230 och 231), vilket innebär en minskad medelsanvisning med 50 000 kronor med hänsyn till belastningen, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Understöd åt flyktingar m. m.* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 250 000 kronor.

94:o) **Social upplysningsfilm.** Kungl. Maj:t har (punkt 109, s. 231 och 232) föreslagit riksdagen att till Social upplysningsfilm för budgetåret 1954/55 anvisa ett reservationsanslag av 30 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med samma belopp.

Statskontoret ifrågasätter starkt, under hänvisning till rådande hårt ansträngda budgetära läge, om tillräckliga skäl föreligger för att bevilja anslag till förevarande ändamål även för nästföljande budgetår. I vart fall bör anslaget icke höjas.

Departementschefen anser, att anslaget bör för nästa budgetår uppföras med oförändrat belopp.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså, att riksdagen må till *Social upplysningsfilm* för budgetåret 1954/55 anvisa ett reservationsanslag av 30 000 kronor.

95:o) **Kommittéer och utredningar genom sakkunniga.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 110, s. 232 och 233), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Kommittéer och utredningar genom sakkunniga* för budgetåret 1954/55 anvisa ett reservationsanslag av 835 000 kronor.

96:o) **Extra utgifter.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 111, s. 233), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet, att riksdagen må till *Extra utgifter* för budgetåret 1954/55 anvisa ett reservationsanslag av 65 000 kronor.

97:o) **Barntillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 112, s. 233), vilket innebär en anslagsminskning med 1 500 kronor, hemställer utskottet, att riksdagen må till *Barntillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 5 500 kronor.

Uppskjutna frågor.

98:o) Utskottet kommer framdeles att avge utlåtande beträffande nedannämnda, av Kungl. Maj:t under följande punkter framställda förslag, nämligen

- punkten 13:* Mödrahjälp;
- punkten 14:* Mödrahjälpsnämnderna;
- punkten 57:* Bostadsstyrelsen: Avlöningar;
- punkten 58:* Bostadsstyrelsen: Omkostnader;
- punkten 59:* Länsbostadsnämnderna: Avlöningar;
- punkten 60:* Länsbostadsnämnderna: Omkostnader;
- punkten 61:* Kapitalmedelsförluster och ränteeftergifter å vissa bostadsbyggnadslån;
- punkten 62:* Bostadsrabatter;
- punkten 63:* Bidrag till viss bostadsförbättringsverksamhet;
- punkten 64:* Bidrag till inrättande av pensionärshem;
- punkten 65:* Bidrag till viss upplysningsverksamhet rörande byggnadstekniska frågor;
- punkten 79:* Bidrag till sjukkassor;
- punkten 80:* Moderskapspenning;
- punkten 82:* Statsverket åliggande, av andra medel ej utgående ersättningar i anledning av olycksfall i arbete m. m.;
vilket utskottet härmed får för riksdagen
anmäla.

Stockholm den 16 mars 1954.

På statsutskottets vägnar:

MARTIN SKOGLUND.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet ha närvarit från första kammaren: herrar Karl Andersson, Gustaf Karlsson, Ohlon, Iwar Anderson, Leander, Gillström, Näsström, Pålsson, Hesselbom, Boman, Ragnar Persson, Bergh, Sunne, Elfving och Bengtson; samt

från andra kammaren: herrar Skoglund i Doverstorp, Malmborg i Skövde, Bergström, Andersson i Malmö, Ståhl, Lindholm, Rubbestad, Åkerström, Staxäng, fröken Elmén, herrar Persson i Växjö, Onsjö, fru Ericsson i Luleå, herrar Gustafsson i Stockholm och Gustafsson i Skellefteå.

Reservationer

1) vid punkten 3 (Socialstyrelsen: Avlöningar till personal för verksamheten i allmänhet)

a) av herrar Ohlon, Boman, Sunne, Bengtson, Malmborg i Skövde, Ståhl, fröken Elmén och herr Gustafsson i Skellefteå, vilka ansett att utskottet bort i anledning av motionerna I: 142 och II: 265 tillstyrka viss ändring av Kungl. Maj:ts förslag om personalförstärkning för nykterhetsvårdsbyrån, och att därför

dels sista meningen i det stycke av utskottets yttrande, som på s. 3 börjar med orden »Utskottet har» och på s. 4 slutar med orden »propositionen upp- tar», bort ersättas med text av följande lydelse:

»Enligt utskottets mening talar åtskilliga skäl för en sådan organisation av nykterhetsvårdsbyrån, som såväl socialstyrelsen som motionärerna åsyftat. Utskottet har också funnit sig böra tillmötesgå motionärernas yrkande såtillvida som utskottet föreslår att de av departementschefen förordade tjänsterna som förste byråsekreterare och kontorsbiträde utbytes mot en byrådirektörsbefattning, vilken tills vidare bör upptagas som extra i lönegrad Cg 31. I jämförelse med Kungl. Maj:ts förslag innebär detta en besparing av ca 4 000 kronor samtidigt som det torde bli möjligt att mera tillfredsställande ordna byråns organisation.»

dels ock utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

»att riksdagen må i anledning av Kungl. Maj:ts förslag ävensom motionerna I: 142 och II: 265 samt med avslag å motionen II: 391

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för socialstyrelsen, som föranledes av vad departementschefen i statsrådsprotokollet över socialärenden för den 4 januari 1954 samt utskottet här ovan förordat;

b) godkänna följande avlöningsstat för socialstyrelsen, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1954/55:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	817 300
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	23 100
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ...	883 400
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	906 200
	<hr/>
	Summa kronor 2 630 000 ;

c) till *Socialstyrelsen*: *Avlöningar till personal för verksamheten i allmänhet* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 2 630 000 kronor.»

b) av herrar *Bergh, Skoglund* i Doverstorp och *Staxäng*, vilka ansett att utskottet bort avstyrka Kungl. Maj:ts förslag om personalförstärkning för nykterhetsvårdsbyrån, och att därför

dels de två sista meningarna i det stycke av utskottets yttrande, som på s. 3 börjar med orden »Utskottet har» och på s. 4 slutar med orden »propositionen upptar», bort ersättas med text av följande lydelse:

»Med anledning därav eventuellt erforderlig personalförstärkning inom socialstyrelsen kan därför anstå till början av budgetåret 1955/56. Utskottet är fördenskull icke berett att tillstyrka de i propositionen eller de i motionerna I: 142 och II: 265 föreslagna nya tjänsterna på nykterhetsvårdsbyrån. I jämförelse med Kungl. Maj:ts förslag innebär detta en besparing av ca 60 000 kronor.»

dels ock utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

»att riksdagen må i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna II: 391 samt I: 142 och II: 265

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för socialstyrelsen, som föranledes av vad departementschefen i statsrådsprotokollet över socialärenden för den 4 januari 1954 samt utskottet här ovan förordat;

b) godkänna följande avlöningsstat för socialstyrelsen, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1954/55:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	817 300
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	23 100
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ...	847 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	886 600
	<hr/>
	Summa kronor 2 574 000 ;

c) till *Socialstyrelsen*: *Avlöningar till personal för verksamheten i allmänhet* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 2 574 000 kronor.»

2) vid *punkten 30* (Ferieresor för barn) av herrar *Bergh, Skoglund* i Doverstorp och *Staxäng*, vilka ansett att utskottet bort förordna en anslagsminskning med 100 000 kronor utöver vad Kungl. Maj:t föreslagit, och att därför

dels det stycke i utskottets yttrande på s. 17, som börjar med orden »Utskottet har» och slutar med orden »departementschefen förordad», bort ha följande lydelse:

»Däremot har utskottet på skäl som statskontoret anfört funnit sig böra biträdade motionärernas förslag i anslagsfrågan såtillvida som utskottet förordar att anslaget för nästa budgetår upptages med 2 700 000 kronor eller 100 000 kronor mindre än Kungl. Maj:t föreslagit.»

dels ock utskottets hemställan under b) bort ha följande lydelse:

»b) att riksdagen må i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt motionerna I: 65 och II: 93, i vad de berör förevarande anslag, till *Ferieresor för barn* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 2 700 000 kronor.»

3) vid *punkten 35* (Statens skolor tillhörande barna- och ungdomsvården: Avlöningar) av herr *Hesselbom*.

4) vid *punkten 48* (Bidrag till erkända arbetslöshetskassor) av herrar *Bergh, Skoglund* i Doverstorp och *Staxäng*, vilka ansett att under förutsättning av att riksdagen vid behandlingen av andra lagutskottets utlåtande nr 14 bifaller motionerna I: 240 och II: 420 utskottet bort tillstyrka bifall till motionerna I: 241 och II: 421, samt att därför utskottets yttrande och hemställan bort ha följande lydelse:

»Yrkandet i motionerna I: 241 och II: 421 har framställts under förutsättning av bifall till av samma motionärer i två likalydande motioner, I: 240 och II: 420, väckt förslag om ändring i förordningen om statsbidrag till erkända arbetslöshetskassor. Då sistnämnda motioner, vilka behandlats i andra lagutskottets utlåtande nr 14, numera bifallits av riksdagen, tillstyrker utskottet för sin del motionerna I: 241 och II: 421. Anslaget bör sålunda upptagas med 34 500 000 kronor eller 5 500 000 kronor lägre än Kungl. Maj:t föreslagit.

Under återopande härav hemställer utskottet,

att riksdagen må i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till motionerna I: 241 och II: 421 till *Bidrag till erkända arbetslöshetskassor* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 34 500 000 kronor.»

5) vid *punkten 50* (Kostnader för överflyttning av arbetskraft) av herrar *Sunne, Malmberg* i Skövde, *Ståhl*, fröken *Elmén* och herr *Gustafs-*

son i Skellefteå, vilka ansett att utskottet bort tillstyrka motionerna I: 85 och II: 111, och att därför

dels första stycket i utskottets yttrande bort ha följande lydelse:

»Som framgår av motionerna I: 85 och II: 111 har KFUK:s riksförbund under sju månader 1953 svarat för kostnaderna för en kurator i London för svensk ungdom, som i studiesyfte besöker England. Under 1953 uppgick antalet sådana studerande till ca 800. På grund av medelsbrist har verksamheten nu måst nedläggas trots att behovet därav alltjämt är stort. I likhet med motionärerna finner utskottet denna verksamhet tjäna ett sådant ändamål att staten rimligen bör bidra till dess fortsatta upprätthållande. Utskottet anser sig därför böra tillstyrka att det begärda bidraget av 20 000 kronor ställes till förbundets förfogande. Någon ökad medelsanvisning under anslaget i anledning härav synes icke erforderlig.»

dels ock utskottets hemställan under a) bort ha följande lydelse:

»a) att riksdagen må i anledning av motionerna I: 85 och II: 111 i skrivelse till Kungl. Maj:t giva tillkänna vad utskottet ovan anfört;»

6) vid *punkten 53* (Arbetsmarknadsstyrelsens arbetsvårdsverksamhet) av herrar *Elfving* och *Gustafsson* i Stockholm.

7) vid *punkten 88* (Kostnader för genomförande av en behovsprövning på bostadsmarknaden) av fröken *Elmén*.

8) vid *punkten 94* (Social upplysningsfilm) av herrar *Bergh*, *Skoglund* i Doverstorp, *Rubbestad* och *Staxäng*, vilka ansett att utskottet bort avstyrka Kungl. Maj:ts förslag, och att därför utskottets yttrande och hemställan bort ha följande lydelse:

»Enligt utskottets mening utgör filmverksamheten ett sådant ändamål, där möjlighet till tillfällig begränsning av statsutgifterna föreligger. Utskottet avstyrker därför att medel för ändamålet anvisas för nästa budgetår och hemställer alltså,

att riksdagen må med avslag å Kungl. Maj:ts förslag besluta att reservationsanslaget till *Social upplysningsfilm* icke skall uppföras å riksstaten för budgetåret 1954/55.»